Tizenhatodik évfolyam. 199-ik szám.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre ..... 30 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, szeptember 1.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Csillog az arany.
A hitélet czégére alatt.
Az ujabb kinai bonyodalom.
Egyről-másról. Irta: Vay Sándor gróf.
Ugyronek a néppártban.
Aradmegyei telepesek bajban.
A képviselőház végnapjai.
Hol van Szelle?
Végzetes lovaglás.
Családirtó katonaszökevény.
Hogyan gyüjtik a megrendelést?
Egy járásbiróság panamája.
Otvenezer korona hiány egy szövetkezet pénztárában.
Tüntetés Zsaisa mellett.
Munkás-kaszinó Aradon.
A rendőrség razzián.
Zsaisa, mint szónok.
A szerelmesek pirulája.
A legujabb tolvaj-praktika.
Tárca: Veronika. Irta: Dömötör István.
Csarnok: A kegyelet. Irta: Tormay Cécile.

Csillog az arany.

Arad, augusztus 31

Orvendetes meglepetés érte az országot a közösbank főtanácsának minapi határozata folytán, a becses, ritka, s kis jövedelmü embereknél alig látott aranypénz e hó 1-én közkeletü forgalomba bocsájtatott.

Nagy kihatásu dolog ez magasabb pénzügyi szempontból s diadalát jelenti a geniális volt pénzügyminiszternek, *Wekerle* Sándornak, kinek hü munkatársa akkoriban, s most az ország pénzügyeinek felelős vezetője: *Lukács* László post tot discrimina rerum, elérte az általa is kedvesen fogadott eszmének: az aranyvalutának életpróbára való serkentését.

Az egész valuta rendezési ügyet tudvalevőleg magyar részről inditották meg. Wekerle egykori magyar pénzügyminiszter volt a meginditója. Most is kétségtelenül a magyar pénzügyminiszter sürgetésére történt, hogy egy ujabb lépést tettek a kitüzött cél felé.

A két pénzügyminiszter legutóbbi ischli találkozása alkalmával határozták el, hogy az osztrák-magyar bankot felhivják az aranyfizetések fakultativ megkezdésére. A vezető közös pénzintézetnek, ugy látszik, szüksége volt a felhivásra, mert magától nem sok kedvet mutatott ama nagy és fontos szerep betöltésére, melyet neki a törvény az aranyforgalom behozatala körül juttatott.

Az elmult hét közgazdasági téren nevezetes eseményt mutathat fel. Az osztrák-magyarbank főtanácsa tehát elhatározta az aranynyal vaó fizetések ugynevezett *fakultativ* megkezdését. Ez azt jelenti, hogy bár az aranynyal való fizetések megkezdésére a bank még most kötelezve nincs, tényleg önként megkezdi e fizetéseket, hogy ily módon a nagyközönséget, mely nálunk emberemlékezet óta tökéletesen elszokott az aranyforgalomtól, hozzá szoktassa az aranypénz használatához.

Tudvalevőleg a törvény elrendelte az ötforintos és ötvenforintos államjegyeknek a forgalomból való teljes bevonását. Az ötforintosokra a forgalomnak szüksége volt s hasonló értékü pénzjegyekre szüksége lesz ezután is. Azért az ötforintosok bevonásával kapcsolatosan megkezdődött a tizkoronás bankjegyek kibocsátása. Ezeknek a bankjegyeknek teljes fedezetét a két kormány aranyban letette a bank pincéiben. A tizkoronás bankjegyek kibocsátása tehát csak átmeneti intézkedés arra az időre, a mely az államjegyek bevonása és a készfizetések kötelező behozata közt van még.

1903-ban május 1-én befejezik az államjegyek bevonását. Ez idő után a két kormány, ha erre a körülményeket alkalmasnak tartja, felszólithatja a bankot, hogy kezdje meg jegyeinek aranynyal való beváltását.

Az aranynyal való fizetések tényleges megkezdése még nem jelenti a valutarendezés befejezését, de mégis örvendetes esemény, mert bizonyitja, hogy az aranyvaluta megvalósitására a két kormány is, az osztrák-magyar bank is valóban komolyan törekszik. Ebben sokan kételkedtek, mert hiszen 1892-ben kezdték meg a törvényhozások a valuta rendezését, ekkor történtek meg az első fontos lépések, mindenekelőtt az uj aranypénz és a régi pénz közt való törvényes értékarány megállapitása. Majdnem tiz év telt el azóta és még mindig messze vagyunk a valóságos aranyforgalomtól.

Hogy a mostani kisérletnek sikere legyen vagyis hogy az aranypénz valóban megmaradjon a forgalomban, arra szükséges, hogy a bank bőségesen hozza forgalomba az aranyat. Mert mindaddig, mig az aranypénz ritkaság számba megy, so-

TÁRCA.

Veronika.

Irta: Dömötör István.

A kis pupos leány csak ott ült minden áldott nap a varrógép előtt, s varrt folytonosan . . .

Velünk szemben volt a muskátlis ablakjuk, hol kora reggeltől kezdve már ott láttuk fakó, rózsaszinü bluzában. S mikor fehérbe öltözött a tavasz ifju menyasszonya: az akác, langyos, szerelmes májusi estén is áthallottuk a varrógép egyhangu berregését. Olyan megható volt nézni, amint ez az igénytelen kis leány buzgólkodott, erőlködött azzal a lelketlen varrógéppel.

Veronikának hivták.

Szomoruan folyt élete, s az ablakon keresztül nem egyszer látuk, amint letörli könyeit vörös vászonzsebkendőjével. — Ha ezen a vörös kendőn meglátszanának az a cvonásai, csak egyet olvashatnánk ki belőle: fájdalmat, sokat.

Egyszer, vasárnap délután szembetalálkoztam vele. Alig látszott ki a földből szegényke. Gyönyörü, nyulánk termetü testvérével ment, ki mellett annál szomorubbnak, fakóbbnak tetszett az ő nyomorék alakja, csontos, sápadt arca. Mikor elhaladt mellettem, s rám nézett avval a nagy, kék szemével, szüziesen tiszta tekintetével, éreztem, hogy ennek a pupos lánynak Mária lelke lehet.

Az apja bordár volt s a kis korcsmák állandó alakja. — Veronika azért dolgozott olyan sokat, hogy teljék az apjának — a korcsmára való.

De természetesen nem birta sokáig. Egyszer, valahogy meghült, s gyönge, törékeny teste ezt nem birta már el. S egy hideg, lombhullató őszi reggel már nem láttuk Veronikát az ablaknál, s azután se . . . Nagy beteg lett, s egyszer aztán világoskék szinü temetőkocsi állott meg kapujok előtt, olyan, melyben tiszta, ártatlan lelkeket szokták temetni, s elindult lassu döcögéssel a holtak városa felé . . . Veronika oda költözött, hol mán tán nem kell bajlódnia napestig a varrógéppel.

Mielőtt itt hagyott volna bennünket a kis Veronika, egyszer — szeretett. A csunya, pupos Veronika. S akinek furcsán hangzik a dolog, mondom: higyje el, megtörtént.

. . . A kávéházban a gazdagokat is alább srófolták már, alig egy-kettő pisogott. A mos volt itt minden, a pincér is, meg a kassziros kisasszony is mikor egy jókedvü társ ság tört-tett be az ajtón. Hajnal felé volt, bál után. Márvány lapos asztal mellé letelepedve a forró tea gőze mellett elálmosodtunk. De egy vidám bohémvérü fiu nem nyugodott. Históriákat meselt lányokról, szép asszonyok apró hazasság töréseiről . . . S mi zsibbadtan, álmosan hallgattuk ezt a vidám troubadurt, amint a hütlenségről dalolt. Beszédének végeztéül körülbelül ezeket mondta:

— Kedves fiuk, higyjétek el, a lány olyan mint a rántott csirke. Az ember sose tudja, hogy mivan beletakarva a — prézlibe. Lányokkal is ugy vagyunk. — Aki megházasodik, sose tudja, hogy kit vett el. Később persze megismeri, de akkor már neki leharangoztak. En azt tartom: a nőket nem kell komolyan venni.

Nem mondott neki senki ellent. Máskor talán igen, de most, még mintegy magunk előtt látva a sok csábos leányarcot, a bál kacér asszonyait, — senkinek sem volt kedve és elég ereje a hüség mellett védőbeszédet tartani Már tán magára is marad a kis troubadur a maga szentenciáival, mikor egészen váratlanul, az asztal sarkából egy szép, szénfekete ember szólal meg. Don Juan hirében állt, s mindnyájan valami érdekes kalandot vártunk.

Ő pedig kiitta teáját, szivarra gyujt, s imigyen kezdi:

— Hogy el ne aludjatok, hát én is elmondok egyet-mást. Nem pikáns kalandot. — Ilyet eleget hallottak, az imént is. A szerelemről akarok elmondani történetet, de egészen más fajtáról, olyanról, — melyet ti együgyünek

kan hajlandók azt elrejteni. Csak akkor, ha a közönség látja, hogy az aranypénz nem ritkaság s a huszkoronás arany egy fillérrel sem ér többet, mint a huszkoronás bankjegy, marad meg az arany a forgalomban, mert ez esetben a közönség csakhamar rájön, hogy az arany visszatartásával semmit el nem ér, legfölebb kamatveszteséget.

Szép, szép a csillogó arany, — s jó minél több belőle, de a legjobb, ha modern államéletünk s pénzügyi szoliditásunk ujabb bizonyitékául a magyar arany szerteszét a világon hirdeti a magyar korona országainak hatalmát és dicsőségét!

(*)

A hitélet cégére alatt.

(A jezsuiták s a tót túlzók.)

Arad, augusztus 31

Való igaz, hogy az események véletlenül is szoktak találkozni, de ebben a három aktusban, ami most napirenden való kérdés, talán nem egészen csak a véletlen játszik közre.

Az egyik aktus az, hogy *Molnár* apát, a néppárt vezére, Zágrábban vendégszerepel *Posilovics* érsek ünnepén s tüntetőleg tartózkodik abban az országban, ahol egy kanál vizbe belefojtanának mindent, ami a magyar s ahol *Strossmayer* püspök, épp egy katholikus főpap üzi ultrahorvát agitációit a mi országunk ellen, amelyet különben oly szivesen szeretnek Mária országának nevezi.

A másik aktus, hogy Horvátország a jezsuiták befogadására készül s mint Zágrábból jelentik, ott legközelebb megkezdik a jezsuita klastrom és templom épitését.

A harmadik aktus egy pánszláv vallási mozgalom, tót mozgolódás az ország magyarsága, magyar mivolta ellen a római katholikus vallás köpenyegje alatt. Ezek a tótok, miután máshova passzussal menni nem birnak, most már a Vatikánt kezdik belevonni a maguk politikai érdekkörébe. Arról panaszkodnak, hogy ők Romában a katolicizmus nagy ünnepén nem vehetnek részt, mint tótkatholikusok, mert a hercegprimás csak mint „magyar" katholikusokat vezette elő az összes magyarországi zarándokokat. S igen jellemző, hogy a vallás örve alatt mi mindent nem csinálnak ezek az emberek. Odáig vetemednek, hogy a hercegprimást, az ország első-főpapját, a kiváló tudóst és hazafit „aljas"-nak nevezik irásban és nyomtatásban, mivel Magyarországot magyarnak merte bemutatni a katholikus vallás élő feje előtt.

Molnár apát tehát Horvátországban csókolózik. Eddig csak tótjai és bunyevácai voltak neki. Most már Horvátországban is köt üzleteket. Jeles tótjai pedig szidják *Vaszary* Kolost. S végezetül letelepednek Zágrábban a jezsuiták, akiknek ubi bene, ibi patria s akiket más országokból államveszélyes üzelmeik miatt üztek ki.

Mi köze van mindezen fölfordultságoknak és izléstelenségeknek a valláshoz, az emberek hitéhez? — kérdhetjük joggal. Mért megy Zágrábba a jezsuita, Horvátországba a néppárti vezér és a Vatikánba a tót. Az egyik a délszláv ábrándokat, a másik a pánszláv álmokat, a harmadik a sötét reakciót kergeti, valamennyi a vallás, a hitélet cégére alatt. Politikát üznek, veszélyest és államforgatót és minden egyéb tekintet: haza, nemzet, nép, reájuk nézve senki és semmi. A Kolonicsnak tulajdonitott mondás, a „faciam Hungariam captivam, postea mendicam, deinde catholicam", amely Magyarországot fogolylyá, azután koldussá, végül katholikussá akarta tenni, ime, egy mondatrésszel bővült: most már tóttá és horváttá is akarják tenni az országot.

Szerencsére, a szitájuk nagyon ritka, keresztül láthat rajta mindenki s a hitbuzgó, vallását nemes egyszerüséggel és embertársi szeretettel követő magyar nép elfordul azoktól a politikai bohóckodásoktól, titkos aknamunkáktól és nyilt dühöngésektől, amelyeket a vallás és felekezet örve alatt akarnak érvényesiteni olyan emberek, akik csak a széthullást táplálják és az egymás ellen való agyarkodást olvassák ki a bibliából.

TÁVIRATOK.

A török-francia konfliktus.

Konstantinápoly, augusztus 31. *Tevfik* basa külügyminiszter *Bapst* francia követségi titkárral másolatban közölte a portának a párisi török nagykövetséghez intézett táviratát, a melyben a porta a francia kormányt a diplomáciai érintkezés ujrafelvételére kéri és a függő kérdések kielégitő megoldását igéri.

Hány bur harcol?

London, augusztus 31. A *Standard*-nak jelentik Pretóriából 28-iki kelettel: Julius végén a transzváli összpontositott táborokban összesen 62,479 személy volt, köztük 10,000 férfi, több mint 23,000 asszony és 28,000 1—12 éves gyermek. Julius végéig meghalt 1067 személy, köztük 860 gyermek.

Az ujabb kinai bonyodalom.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, augusztus 31.

Tsun herceg Bázelben otthonosan kezd berendezkedni. Genuából ma számtalan ládába csomagolt holmi érkezett a számára, talán játékszerek is vannak köztük, vagy egyéb kinai szórakozási eszközök, mert ugy látszik, szüksége lesz erre. Azt jelenti ugyanis egy távirat, hogy a küldöttséghez beosztott német tisztek levetették a katonaruhát és polgári kabátot öltöttek, ami annak a jele, hogy az egész társaság nem egyhamar mozdul ki Bázelből, ahonnan különben közvetlen gyorsvonati összeköttetés nem egyedül Berlinnel van. Nincs kizárva most már az sem, hogy a Berlinbe menetel egészen elmarad és az ifju herceg legfölebb arra fogja felhasználni Európába jövetelét, hogy egy-két fővárossal megismerkedjék, ahol nem kell az uralkodók előtt kilencszer meghajolnia.

De hogy aztán mi következik, ha az engesztelő küldöttség éppen oda nem megy el, ahol a legtöbb ki- és megengesztelni való van, az már más kérdés. Mert az bizonyos, hogy ennek a küldöttségnek eredetileg komoly célja és nagy feladata lett volna. Arról pedig a német diplomáciának gondoskodnia kell, hogy azt el is érje, amit e küldöttségnek Európába hivásával el akart érni és hogy kerülő utakon az egész feladat el ne tereltessék.

Azért is Tsun hercegnek alá kell magát vetnie a Berlinben támasztott és *Waldersee* által még Pekingben szabályozott követeléseknek, másodszor pedig Pekingben lépést kell tartani a Berlinben történőkkel. Ha tehát egyáltalán létezhetik valamely elfogadható ok a bázeli vesztegles megmagyarázására, ugy csakis az e szempontból folytatandó tárgyalás tekinthető annak. A kinai kormány a helyzet kényszerüsége elől nem fog elzárkózhatni, már csak azért sem, mert a német kormány álláspontját a többi európai kormány is tárgyalja a

---

neveztek, vagy hogy avult szóval éljek: idealisnak.

Kedves barátom, az előbb azt mondtad, hogy nincs igazi, állhatatos szerelem. Tisztelem a nézetedet, de én azt gonnolom: van, csakhogy miután egyszer elereszlettük, többet nem találjuk meg. Velem kacérkodtak a nők eleget, de sohase volt olyan érzésem, mint akkor, mikor husz évvel a vállamon esőben, esernyő nélkül álldogáltam az ő ablaka alatt, s lestem, vártam; hogy mikor mozdul meg a függöny. Azóta sokkal kényelmesebb lettem, s nem hozok ilyen áldozatokat. Utóvégre is az ember nátusás lesz, s könnyen meghül esős időben. Az pedig, hogy egy óráig álljak, mig ő a függöny mögül megpillant, még kalucsniban is, nem éri meg a kockázatot. Már én a szerelemben is a praktikusokkal tartok.

De mióta praktikusak az elveim, egyszersmind nincs is bennem olyan szerelmes érzés, mint volt azelőtt. A szép asszonyok hűségesküjét nem tudom komolyan venni. Volt elég kalandom, szinte már untat. Valami mélyebb, komolyabb érzést, idealisabb leány lelkét kerestem, mert a kacérság az egyforma. Most két éve megtaláltam. Magam is elcsudálkoztam rajta, akkor, mikor már elmult, hogy ilyesmi megtörtént velem. Igen, ekkor ujra eljártam a rendez-vousokra, szorgalmasan, nem tartott vissza se eső, se szél. Ott voltam mindig, s kezdtem elhanyagolni egyéb dolgaimat.

Pietással gondolok vissza az egész történetre. No mert szomoru emlék is füződik hozzá. Egy kis igénytelen, szőke leány emléke. Hozzá még pupos is volt szegény. Ne gondoljátok, hogy belé voltam szerelmes, de ő is belejátszik ebbe a kis történetbe, mind a maga, mind a nővére révén.

Nagyon szép nővére volt neki. Gyönyörü formáju lány dus aranyszőke hajjal. Nem járt elegánsan, de tisztán, szolidan. Nem viselt mesteri szabásu ruhát, mely eltakarja, kipótolja a plasztika fogyatékosságait, csak egyszerü kartonruhát, de én ebbe felismertem milói termetét.

Sokáig jártam utána, mig megismertem. Ez a leány a város belsejéből jött haza, valami varróüzletből, későn este s mindig — kisérő nélkül. Ez az álhatatosság, ez a viselkedés nékem végtelenül imponált. Tiszteletet éreztem e lány iránt s resteltem, hogy az utcán kell megismernem. De az utcán ez sehogy se ment. Valahányszor közeledtem feléje, hogy megszóltisam, olyan komolyan mért végig, hogy elment minden kedvem.

Az apja révén azután megismertem. Az apja t. i. hordár volt. Egy utca sarkon hordároskodott, korcsma előtt. Természetesen többet volt a kocsmában, mint a posztján. Egyszer egy levelet biztam rá, s megmondtam neki, hogy nagy tisztelője vagyok lányának, s szeretném megismerni. Ő jelentősen mosolygott és szeretetreméltóan megigérte, hogy kéréseimet teljesiti. Ily módon egy szép napon feljutottam az aranykaju Ilonkához.

Igénytelen lakásuk volt, de meglátszott, hogy gondos, tiszta kéz vezeti. Ilonkának eleinte csak ugy udvarolgattam, mint minden leánynak szokás, közönséges módon. Láttam: igy nem megyek semmire Az én csókjaimat ez a lány csak kineveti. Nem tucatlélek, hanem mély érzésü, hófehér lelkü leány.

Volt neki egy pupos, nyomorék nővére, ki örökké a varrógéppel foglalatoskodott. Nos, eleinte erre az idétlenségre dühös voltam. Mert irigyeltem, hogy gyönyörü nővére rápazarolja minden szeretetét. Becézi, csókolgatja s mindezt nekem néznem kellett. Szerelmes voltam s türelmetlen a — csókért. Egyébként nem is hiszitek, hogy szerette ez a két lány egymást. Mindig együtt voltak, s midőn sétálni hivtam Ilonkát, csak azzal a feltétellel jött velem, hogy a pupos Veronikát is magával hozza. Beleegyeztem. Magamban pedig boszankodtam, hogy ez a kis nyomorék mindig a nyakunkban van. Nagy, kék szemével olyan álhatóan nézett rám, hogy szinte zavart.

Mikor egy este elmentem tőlük, kint a folyosón hirtelen megcsókoltam Ilonkát. Ő rögtön beszaladt, s amint az ajtót kinyitotta, ott láttam az ajtó sarkában megint a kis pupost. Ezuttal igazán dühösködtem Veronikára. Mit keres folyton nyomunkban? Nővérét akarja

hatalmaknak Kelet-Azsiában levő képviselőivel együtt. Ez az egyetértés ezuttal közös érdek.

Berlinből jelentik: Még jó ideig el fog tartani, mig *Tsun* herceg ide érkezik. Előbb a fogadási ceremónián kivül még Tsun hercegnek a császár előtt mondandó beszéde dolgában is össze kell egyeztetni a német és a kinai felfogást. Mint a *Nat Zeitung* értesül, a pekingi tárgyalásokat is véglegesen be kell fejezni, mielőtt az engesztelő küldöttség feladatát teljesitheti.

Genuából ma két teherkocsi százhatvan darab podgyászszal érkezett Bazelbe Tsun herceg és kisérete cimére. A német katonatisztek, kik ide vannak rendelve, polgári ruhákat készittettek s *levetették egyenruhájukat*, amiből szintén azt következtetik, hogy Tsun herceg nem egy hamar fog Berlinbe utazni.

A *Times* jelenti Sanghaiból tegnapi keltettel: A csucsaui mészárlások miatt kiszabott büntetésekről ideérkezett jelentés szerint a századost, aki akkor az őrséget vezette, e hó 25-én *lefejezték*. A kormányzó kész még 24 más kevésbé bünös embert szigoruan megbüntetni.

Jung tartományi kincstárnok és *Pasz* taotáj, a főbünösök, állitólag nem rég elmentek Bangsauból anélkül, hogy lefokozták volna őket. Az utóbbi hir szerint Szinganfu felé tart. Nem hiszik különben, hogy a bünösökre hivatalvesztésnél sulyosabb büntetést mérnének.

Ugronék a néppártban.

(Várossy Gyula cáfol.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, augusztus 31.

Várossy Gyula orsz. képviselő meggondolta magát. Megmásitja mindazt, a mit Kecskeméten mondott s a melyet annyira fontosnak, érdekesnek tartottunk, hogy vezércikkben foglalkoztunk vele.

Ha cáfol is Várossy Gyula ur, ki az első tudósitások szerint nekiment Kecskeméten a néppártnak, ha ma mást mond is ez a cáfolat, még érdekesebb. A mit minden józan ember rég lát, de a mit *Ugronék* eddig kereken visszautasitottak vagy letagadtak, azt ma Várossy tisztelendő ur nyiltan bevallja, büszkén hirdeti az Alkotmány-ban. Azt, hogy ő a néppárt törekvéseit jóravalóknak találja s helyesli azt, hogy a néppárt programmpontjait, mint jókat és hasznosakat a magáévá teszi, s azt, hogy *őt, az Ugronistát, tisztán és egyedül a közjogi alap választja el a néppárttól.*

Várossy egész levele, melyet az *Alkotmány* szerkesztőségéhez intéz, igy hangzik:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Nem lévén itthon, az „Alkotmány" aug. 28-iki száma, melyben személyemről a politikai hirek rovatában: „Várossy Gyula képviselő ur cimere" szó esik, csak most jutott kezembe s arra ezennel az igazságnak megfelelően válaszolok.

Tény az, hogy aug. 25-én, Kecskeméten mintegy 300 választópolgár előtt — voltak ott nép- kormány, és *Kossuth* Ferenc-pártiak is — politikai törekvéseimet körvonalozó egy órás beszédet tartottam, mire a jelenvoltak egyhangulag jelöltek. E beszédem alkalmával, igen természetesen jeleznem kellett azon elválasztó vonalakat is, melyek engemet elkülönitenek a többi pártoktól. Ezt meg is tettem. A *néppártról* alig néhány percig szólottam és *kijelentettem, hogy annak a programmja igen jó és hasznos*, azok az iránypontok az enyémek is, sőt régtől fogva az enyémek valának. Kijelentém, hogy *néppárti azért nem vagyok, mert az a 67-es közösügyi alapon áll, mig én a 48-ason.* Az elválasztó vonal tehát ugy a kormány, mint a néppártnál a hatvanhét, mely a függetlenségi törekvéseknek meg nem felel. Hallgatóságomnál — melyben tudtommal gyorsiró jelen nem volt — nem annyira a 67 és 48 közti nagy különbség feltüntetése keltett élénk figyelmet, mint azoknak a kulturális, egyházpolitikai, közgazdasági és társadalmi pontoknak a fejtegetései, a melyek az enyémek és melyek a néppárt pontjaival egyezők. Itt emeltem ki a néppárt jóravaló törekvésének helyességét, melyben teljesen egyezünk.

Tehát nem igaz az, hogy én állitottam volna a kecskeméti lap idézett szövege szerint, hogy: „a néppártnak Bécs az eszményképe"; nem igaz, hogy: „nem a magyar érzelem diktálja a néppártnak a hazafias politikát, hanem az osztrák szellem"; az sem igaz, hogy én a népet felhivtam volna, hogy a néppárti vezetőket ne kövessék, mert ez óriási veszedelmet képezne az országra, én csak a 67-es alap közjogi káros voltát kivántam feltüntetni, mely függetlenségi szempontból igen természetes is. Ezt is pár szóval tettem.

Hogy a választási hullámverések közt a jelöltek szavait elferditik, kiszinezik, vagy megtoldják; avagy, mint jelen esetben is, elhallgatva az egyik pártnak a másikról mondott helyeslő véleményét, a jelöltett célzatosan meggyanusitják: az mai nap nem szokatlan dolog.

A néppárt ellen tehát nem támadtam, *egész programmját megdicsértem és kiemeltem* s midőn a 67-es alap ellen szóltam, azt már csak azért sem tehettem oly modorban, mint azt a kecskeméti lap alaptalanul irja, mert a néppárt a többi közt az egyház igazait védi s én magam is pap vagyok.

Soraim közlését kérve, maradtam tekintetes szerkesztő urnak hazafias üdvözlettel kész hive: *Várossy* Gyula, országgyülési képviselő."

Közreadtuk ezt a levelet egész terjedelmében, hogy mindenki olvashassa. Mert jön még idő, a mikor Ugronék ismét tagadni fogják néppárti voltukat. Hisz még nem rég éppen Várossy Gyula goromba nyilatkozatban utasitotta vissza azt az inszinuációt, hogy ő *néppárti* képviselő.

Azóta gondolt egyet s ma már nyiltan vallja, hogy ő néppárti, programmbeszédében kiemeli és megdicséri a néppárt elveit s mindössze a 48-as és a 67-es közjogi alap eltérését emlegeti. Negyvennyolcasnak persze negyvennyolcas, mert hisz Kecskeméten nyilt néppárti s 67-es programmal még maga *Zichy* Nándor is megbukott.

Vagy tiltakozzék az Ugron-párt Várossy levele ellen, vagy vegye fel a *48-as néppárt* nevet.

Zászlótartóknak a lobogóhoz jók lesznek *Visontai* Soma és *Molnár* Jenő.

Egyről-másról.

(Nyárutó. — A király Zircen. — Páris vendége. — Szinházak. — A postasikkasztó. — Vén asszonyok nyara.)

Az Aradi Közlöny számára irta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, augusztus 31.

Olyan barátságtalan szél fuj, mintha nem is szeptemberre, de októberre akarna válni az idő. A lóversenyeken vastag őszi kabátokban dideregnek az urak és mindenkinek savanyu az ábrázata. Lomhán röppen fel egy-egy varju az eső verte ugarról és ugy kiáltja kár — kár. Bizony kár, hogy vége van a nyárnak. Szent István után mintha már elevenebb lenne az aszfalt, a szamovárokat is kezdik sikálni, itt-ott meg, uram irgalmazz, jour-okról is esik már szó.

Katonáék nagy hadgyakorlatra készülnek s a legfőbb hadurat nagy előkészületekkel várják Zircen. A leggavallérabb rendek egyikének, a *zirci papoknak* lesz vendége a király, a ki már ötven év előtt, 1852-ben töltött néhány órát Zircen. Huszonkét éves volt akkor

---

ellenőrizni? Mit nézett rajtunk folyton oly kutató szemekkel? Pedig ez a kis nyomorék tulajdonképen egy szelid, ritka jó lélek volt. Csak későn tudtam meg, hogy milyen. Szerelmünk első csókja után, nemsokára megbetegedett Veronika. Erősen meghült a tüdeje, s az orvos szerint nagyon veszélyes volt a baj. Ettől kezdve Ilonka is nagyon szomoru volt. Be se ment az üzletbe. Az apja az továbra is korcsmázott. Egyszer egy olyan délután állitott be, mikor én is ott voltam. Dühösködött. s csak ugy dőlt belőle a borszag. Veronika ágyához ment, kiaoált, hogy miért nem gyógyul már meg. Neki pénzre van szüksége. Nem is hallgatott volna el, de adtam neki pénzt, ami aztán elterelte. Szegény Ilonka, sirva panaszolta, hogy megtakaritott pénzéből ad apjának, csakhogy ne csináljon ilyen jeleneteket, mitől Veronika nagyon megijed, s rosszabbul van.

Jó három hétig volt Veronika beteg. Ezalatt a három hét alatt, mindennap bejártam hozzájuk. Ott ültünk az ágya széle mellett Ilonkával. S e betegség alatt még jobban megszerettem Ilonkát, mert mindennap ujabb intimitásait ismertem meg lelkének. Olyan gondosan, olyan odaadóan ápolta nővérét, hogy magam is kedvet kaptam, s tréfákkal próbáltam viditgatni. Ő azonban mind rosszabbul lett. Erősen gyöngült, hogy sokszor alig hallottuk szavát; az utolsó héten szokatlanul vidám volt. s azt hitte, hogy meg fog gyógyulni. Többet beszélt mint máskor, s képzeljétek miről? Szerelemről. Olyan ideálisan, olyan szépen, hogy szinte meghatott. Egyszer, midőn Böske épen orvosságért ment, gyenge, elhaló hangon ezt mondta Veronika:

— Boldog az, ki szerelmes lehet, de mit tegyen az, aki nem vollhatja be, mert kinevetik érte? Mit gondol Béla bácsi?

Hosszasan, mélyen nézett rám s én — Béla bácsi — megvallom, zavarba jöttem. A szeme pillantásából kiolvastam, hogy ez az ártatlan lélek belém szerelmes. Most már megértettem, hogy mért volt ő mindig a sarkunkban.

Egy-két nap mulva nagyon rosszul lett. Az orvos szerint egy még megmentette volna: a déli természet, a langyos, illatos vidék. Persze nékik erre nem tellett s mikor egy reggel Ilonka kisirt szemekkel, elfojtott, remegő hangon fogadott, tudtam, hogy mit jelent ez: meghalt a kis Veronika.

Ami azután történt, az nem sok, s nem is untatlak vele beneteket. Pár hétig még jártam Ilonkához; s nem is kell mondanom, hogy ezek nagyon szomoru hetek voltak. Nékem utaznom kellett hivatalos dologban s mikor egy hónap mulva vissza jöttem. Ilonkáékat már nem találtam a régi lakásban. A házmester se tudta, hogy hova költöztek. Pedig kerestem soká ezt a lányt, mert szerettem. Olyan tisztán, olyan ideálisan, mint akkor, midőn évekkel ezelőtt állitam egy ablak alatt s ruhámról csurgott az eső, de azért én vártam rendületlenül, mig a függöny mögül megpillant valaki. S még most is, ha kaland akad utamba, eszembe jut az aranyhaju Ilonka, s nem egyszer előttem van annak az elköltözött kis pupos lánynak halvány, szomoru arca, mély, különös nézése . . .

Vártuk, hogy mit szól ehhez a kis troubadur. Felköltöttük, mert aludt.

— No, vége van már . . . Biz isten olyan érzelmes történetet beszéltél, hogy majdnem elaludtam. Valami Veronikáról volt szó, aki pupos, vagy mi? Aztán meg valami Ilonkáról, kinek a haja aranyszőke . . . Ezt már szeretem pajtás, ez az én gusztusom is . . . Arra a passzusra is emlékszem. hogy megcsókoltad, . . . Nem is lehetett rossz . . .

Ni, már reggel is van . . . . Csak most látom, — hogy ez a kassziros kisasszony milyen csunya. Menjünk fiuk, mert a csunya leányoktól rosszul leszek . . . Nem is lehetett rossz . . .

— Valamelyik sarokból hozzánk is csuszott a fizető pincér, — mi is kifizettük a részünket, s elindultunk hazafelé. Künn már nem égtek a gázlámpák s a hüvös, ködös utcába élesen belecsilingelt a villamos csengetyüje . . .

a daliás, fiatal uralkodó, s a kis bakonyi városka lakói élénken visszatudnak emlékezni még erre az első látogatásra. A hosszu kocsisor Veszprém felől érkezett, s a második hintóban ült a *császár*. Mindössze két órát töltött akkor a zirci apátságban az uralkodó, a hol az akkori apát egy egész külön lakosztályt rendezett be számára. Ezek a szobák most is ugy állanak még, egyikben az uralkodó fiatalkori arcképe látható.

A zirci pihenőre most fejedelmi fénynyel várják a királyt. Öt szobából, egy nagy fogadó teremből és egy tágas előcsarnokból áll a király mostani lakása. A gyalog gárdisták és udvari zsandárok számára külön kis kaszárnyát rendeztek be. A lovas gárdistákat Rátóton szállásolják el. A zirci vasuti állomáson Fenyvessy Ferenc főispán, a veszprémi megyés püspök és a zirci intelligentia fogadják majd a királyt.

Párisban is nagy ünnepségekre készülnek. Ott meg az orosz cár lesz vendége a köztársaságnak s a franciák leirhatatlan fénnyel és pompával szándékoznak fogadni. Az őszi szezon elején nagy rémülés esett Budapesten. Atalidesztől, a konstantinápolyi dohánykereskedőtől ugy megijedtek, hogy valóságos alarme támadt. Pestis-gyanusnak tartották, öt napig irtak róla a lapok és az ovatosabb emberek ugy bekarbolozták a lakásukat; hogy szinte szédületes volt. A kevésbé aggódókat azonban ez éppen nem zavarta, s a hűvös esték beálltával zsufolásig megtöltötték a szinházakat, mulatóhelyeket.

Köszinház még nem igen van nyitva — a *Magyar szinház* kezdte meg előadásait, a hol a régi jó Strauszféle *Densvér*-t kacagja a közönség

Mulatnak és sikkasztanak szorgalmasan, mért hát a mulatsághoz pénz kell. Alig van nap, hogy sikkasztások hirét ne hozná a táviró.

A postasikkasztó *Falkainak* is most van a tárgyalása, a ki azzal védekezik, hogy azért sikkasztott, mert a családját szerette. Megunta ezeknek a nyomoruságát látni és egy rossz órában vétkezett a szeretet jegyében. Jobban szerette családját, mint a saját becsületét, s ezért meglopta az államot, megsértette a társadalmi rendet.

Fájdalom, a modern kor egyre növekedő igényei, a kis alkalmazottak nyomoruságos fizetése, a kenyér után való haszontalan törekedés, nem is teszik lehetetlenné, hogy valaki csupa övéi iránti szeretetből tévedjen a bün utjára. Ebben a szegény világban maholnap lehetetlen is lesz, hogy valaki saját tüzhelyet alapitson, ha ugy a nő, mint a férfi, szegények.

Az ideálisták azt állitják ugyan, hogy a férfi sorsa küzdeni otthonáért, igen ám, de nem a mai világban, ahol nem a kenyér, de a luxus az első. Ahol a legszegényebb leány sem tud beosztani, takarékoskodni, s szétrepül a keservesen megkeresett garas, mint a polyva. A rendetlen háztartások nyomában kél aztán a gond, a bosszuság, az egyenetlenség és kiröpül az ablakon a szerelem. Jó, ha az ilyen párok még idejekorán szétmennek s nem teszik továbbra is pokollá kölcsönösen egymás életét. Azért is nem kell követ dobni az olyan anyára, aki leányának olyan férfit keres, aki el is tudja tartani, sem pedig arra a szegény legényre, a ki legalább is olyan vagyonos asszonyt keres, aki mellett mindkettőjüknek biztositva látja megélhetését. Mert sokkal nagyobb ott a boldogság, sokkal szilárdabb alapon áll a házi békesség, ahol a fertelmes anyagi gond nem zavarja minduntalan a harmóniát.

Falkaira ki akarják mondani az orvosok, hogy paralizisben szenved, a törvényszék azonban azt tartja, hogy ez csak afféle uri-privilegium. Majd meglátjuk, mit itélnek a bölcs birák, a kiknek persze sohasem a szivükön, de az eszükön keresztül kell a dolgokat megvizsgálni.

Addig pedig fuj az őszi szél, hullnak a levelek és a világos ruhák egyre ritkábbak lesznek. Ha csak szeptember meg nem tréfálja augusztus bátyját és nyakunkba nem zudit valami késői *vén asszony* nyarát. Ez volna csak alkalmatos. Ugyis elég dideregni októbertől áprilisig és a tisztes családapák feje már is fő, a rengeteg fa- és szén quantumok fantomjaira gondolva. Hát még az őszi divat és a divatárusnők számlái?

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A szinház müsora:

Vasárnap: Délután: New-York szépe, operette.
Este: Nání. népszinmű. Fedák Sári búcsúfellépésével.
Hétfő: Szünet.
Kedd: Huszárszerelem, Vigjáték.
Szerda: Pajkos diákok, operette.
Csütörtök: Vasgyáros, szinmű. Győri Mihály vendégfellépésével.
Péntek: Szünet.
Szombat: Ocska brigadéros, bohózat.

Fedák Sári hatodik fellépése.

— Lili. —

A pénztár ma fél nyolc órakor bezárta az ajtaját és az ablak előtt még számosan álltak, kik már karzati jegygyel is megelégedtek volna, de már az sem volt.

Ez még eddig nem fordult elő és ez mindent megmagyaráz. — *Fedák* Sári ma diadala tetőpontját érte el.

A bájos Lilit oly igazi művészettel jellemezte, oly finom és distingvált értelemmel játszotta, oly kedvességgel és szeretetreméltósággal ruházta fel a szerepet, minőhöz hasonlót *Blaháné* óta magyar szinpadon sem volt alkalma a közönségnek csodálni.

A dal, melyet önmaga kisért zongorán, az „oh mily bohó valék" valzer, az Ica-rica kuplé tökéletes volt és a szöveg interpretálása mesteri. A tapsnak nem volt hossza-vége és minden dalát háromszor is meg kellett ismételnie.

A mi alakitása valóságos gyönyörüséget szerzett a nagy közönségnek és felvonásról-felvonásra emelkedett az érdeklődés és a lelkesedés.

A mai szinészeink a legjobbat nyujtották és nagyban járultak ahoz, hogy az előadás minden tekintetben sikerültnek mondható.

Arkosi Plinchardja egyik legjobb szerepe, szépen, korrektül énekelt és nagy ügyességgel játszott. Kitünő volt *Polgár* a folyton ifjodó gróf szerepében, kinek humora ma fényesen érvényesült, nemkülönben *Mezey* Péter.

Carolus

---

* **Fedák Sári bucsu fellépte.** Vasárnap este lép fel utoljára *Fedák* Sári, a népszinház kiváló művésznője. Az eredetileg négy előadásra tervezett vendégjátékot az általános érdeklődésre való tekintettel meg kellett toldani három estével. Holnap bucsuzik a művésznő *Nání* cimszerepében s mint hirlik, az aradi közönség meleg ovációkban fogja részesiteni kedvenc vendégét. A jegyek nagy részét már ma elkapkodták.

* **Fregoli G. Aradon.** A jövő hét szinházi szenzácioja a hires átvaltozó művész, *Fregoli* G. fellépte lesz. A hires művész bámulatos gyorsasággal öltözik át s egyik pillanatban mint öreg asszony, majd mint opera-baritonista, aztán mint sanzonett énekesnő, zenebohóc stb. jelenik meg. Énekel soprán, alt, tenor és basszus hangon, továbbá előad egy rövid bohózatot, melyben egymaga 9 személyt játszik, *Fregoli* személyzetével holnap érkezik Aradra s kedden lép föl először.

* **New-York szépe** Hosszas pihenés után holnap leszállitott helyárak mellett kerül szinre a téli szezon kasszadarabja. *Tomcsányi* Russy és *Szadai* ezuttal utólszor játszák Corát, illetve Billt, mert október 1-től mindketten a *Magyar szinház* kötelékébe lépnek. A darab régi szereposztással megy.

* **Andorfy Péter**, az aradi szintársulat volt müvezetője kérvényt adott be a pécsi szinügyi bizottsághoz, melyben pályázat mellőzésével kéri, hogy a szinház bérletét reá ruházzák. Ezen óhajnak a szinügyi bizottság nem tehetett eleget, hanem Andorfyt értesiti, hogy a nyilt pályázatban vegyen részt.

* **Krecsányi uj társulata.** A jelenlegi szegedi szinigazgató a következőképpen szervezte eddig társulatát: Továbbra is maradnak Anday Blanka, Ruby Erzsébet, Berzsenyi Julia, Bartos Gyula, Réthey Lajos és Ternyey Lajos. A távozok helyett szerződtetve vannak: Perényi Margit szubrett. Kállay Lujza énekesnő. T. Hadrik Anna hősnő, Fáy Flora drámai szende, T. Csige Böske naiva, továbbá Thury Elemér szerelmes szinész, Mihályi Ernő tenorista, (aki állitólag 20,000 korona évi fizetést kap, mert az énekkart is tanitani fogja) Környei Béla baritonista, Sziklai Miklós operette buffo és Vincze Zsigmond karnagy, akik közül sokan tagjai voltak már Krecsányi társulatának.

* **Uj szépirodalmi lap Aradon.** Szeptember hó elsején *Alföld* cimmel uj szépirodalmi folyóirat indult meg Aradon *Németh* Péter hirlapiró szerkesztésében. A változatos tartalmu és igen csinos kiállitásu lap ilusztrálva, helyi vonatkozasú képekkel jelenik meg havonkint kétszer: 1 én és 15 én. A folyoirat előfizetési ára ujévig 3 korona, egy évre 10 korona, egyes szám ára pedig 30 fillér.

* **Sudermann uj darabja.** Berlinből irják, hogy *Sudermann* Herman, a hires drámairó, egy uj darabot fejezett be. A dráma cime: „Glück" (Szerencse) s először a müncheni udvari szinházban kerül szinre.

Aradmegyei telepesek bajban.

(Román levél a kivándorlásokról.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, augusztus 31

Az ország minden részéből érkeznek hirek, hogy az utóbbi tiz év alatt eszközölt telepitések az anyagi és erkölcsi tönk szélén állanak, s csak idő kérdése, hogy az ezerféle formában sanyargatott telepitvényesek kereket oldjanak Amerika felé.

Mindennap lehet észlelni, hogyan mennek tönkre az erdélyi magyar telepesek. A sármási telepesek szomoru sorsa még élénk emlékezetében van mindenkinek.

A mult évben a sármási telepesek minden vagyonát elárverezték különféle követelések fejében, ugy, hogy az odavaló oláhoknak kellett a földönfutó magyaroknak segitségére menni, mert különben éhen pusztultak volna el. Ilyen sors érte az *aradmegyei* telepeseket is; menekülnek a magyar állam és bőkezüségétől. A nemzetiségek mohó vágygyal lesik a magyar telepesek pusztulását s fel is használják az alkalmat, hogy kimutassák, hogy a magyar kormánynak telepitési politikája nagy kudarcot vallott.

A román korifeusok mindenütt éber figyelemmel kisérik a telepesek minden mozdulatát s ha valami baj, szerencsétlenség esik meg valamelyikkel, nem mulasztják el az alkalmat, hogy élénk szinekkel lefessék a magyarok magyarositó tendenciáit és gyülöletre sarkalják a román parasztokat. A brassói „Gazeta Transilvaniei" most egy levelet tesz közzé *aradi* levelezője, *Maglasin* Manó tollából, amelyben a következőket irja a szerencsétlen, elhagyott aradmegyei magyar telepesekről:

„Aradmegyébe ép ugy, mint más románok lakta vármegyékbe telepeseket hoztak és beékelték őket a román lakosság között. A megérkezett telepesek csatangolók, ki tudja honnan jöhettek? Kaptak házat, állatokat és szántóföldet legelővel. Ezeken kivül más helyeken még pénzt is kaptak a földmivelés sikeres megkezdhetésére. A telepesek azonban, a kik nincsenek munkához szokva, hanem ahhoz, hogy

a készet egyék meg, megfeledkeztek ama bizonyos *rátákról*, a melyekkel az államnak tartoztak. Többször elnézésben részesültek, mind a mellett nem fizették meg a földet, a melyet potom áron kaptak meg. *Szapáry* Gyula miniszterelnöksége korában, 1883-ban, megalakitották a kisjenői járásban *Szapáry-Ligetet*. A telepeseknek elengedték adóikat, felépitettek részükre templomot és iskolát államköltségen; szóval megadtak nekik minden előnyt. Mindezek dacára a telepeseknek nincs maradásuk Szapáry-ligetben. Nem szeretik a munkát és a magyarositás eszméjére, a melylyel őket felruházták azok, a kik oda vitték, nem adnak semmit, azért, mert vagy nem értik meg azt, vagy álomképnek tartják, a mi természetes is.

A mult évben 25 család ment el Szapáry-Ligetből Amerikába s itt hagyta teljes gyászban a magyarositókat, megkárositva az államot is jelentékeny összegekkel, mert az a 25 család semmit sem fizetett ki adósságaiból. A vagyonukat eladták és az állam nem gondoskodott arról, hogy végrehajtói kellő időben rátegyék kezüket legalább a zsinegre, ha már a malacz elmenekült. *A napokban ismét 35 család fog indulni Amerikába*, mert állitólag nem szeretik a magyar haza levegőjét. A kivándorlásra készen álló telepeseket nem az ügynökök vették rá a kivándorlásra s igy a magyar sajtónak nincs oka még e mentegetődzésre sem, a mit különben gyakran felhozott az utóbbi időben. A 35 családapa már eladta mindenét és igy nemsokára ezen kivándorlók száma el fog enyészni az amerikai molochusban, a magyarositás előharcosainak nagy fájdalmára. Ime azonban egy fényes bizonyiték a magyar kormányok megfontolatlan politikájáról, a melyek jött-ment lustákkal akarják megmagyarositani a románokat, a mi soha sem sikerült nekik s nem is fog sikerülni ezután sem."

Az oláhok káröröme határtalan. Sőt van bizonyitékunk arra nézve, hogy egy román pap maga is buzditotta a telepeseket, hogy csak menjenek Amerikába. Azt kérdezzük most, meddig fog még folytatódni ez a komédia a szegény magyar telepesek óriási anyagi és erkölcsi kárára?

A képviselőház végnapjai.

(Az országgyülés feloszlatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, augusztus 31.

Mint megriadt hangyaboly, ugy indult hirtelen nyüzsgésnek-mozgásnak a képviselők s a leendő képviselők nagy serege arra a meglepő hirre, hogy szeptember 9-ikén feloszlatják már az országgyülést. A mai nap nem hozta még meg ennek a hirnek végleges megerősitését, de nem hozta meg a határozott cáfolatát sem; és konstatálni kell, hogy ma *az összes politikai körökben nagyon is valószinünek tekintették a szeptember 9-iki feloszlatásról szóló hirt.* Akik kételkednek benne, még azok is azt hiszik, hogy az igazi terminus és szeptember 9-ike közt legfeljebb nehány nap lesz a különbség.

Bécsből, ahova tudvalevőleg a félhivatalosok szerint elutazott *Széll* Kálmán miniszterelnök, hogy kihallgatáson jelenjék meg a királynál, nyilván a feloszlatás terminusának végső megállapitására, estig nem jött semmi érdemleges hir. Csak azt jelentették, hogy Széll miniszterelnök a délelőtt folyamán nem érkezett meg, ellenben odaérkezett Reichenauból gróf *Széchenyi* Gyula, a király személye körüli miniszter.

Ha a szeptember 9-iki terminus igaznak bizonyul, akkor a képviselőház már alig dolgozhat valamit; az első ülés csak napirendkérdésekkel foglalkozik azonkivül, hogy meghallgatja a miniszterelnöknek feszült érdeklődéssel várt előterjesztéseit, s mivel szeptember nyolcadika vasárnap, marad *négy nap munkára.*

Mindazonáltal vannak, kik azt hiszik, hogy e négy nap — ha ugyan váratlan viták nem keletkeznek szüneti témákról — elegendő a *megyei pénzkezelés* államositásáról szóló javaslat elintézésére, ugy, hogy a kormány nem is lenne kénytelen e fontos javaslat tárgyalását a jövő országgyülésre halasztani. Följegyezzük itt végül azt a hirt, hogy a szeptember 9-iki feloszlatás esetén *az uj választások október 1—10-ike között lesznek.*

Az ujabb hirek egyébként a következők:

(A pártkörökből.)

A budapesti képviselői körökben — jelenti a Pol. Ért. — valószinünek tartják és megerősitik azt a hirt, hogy az országgyülést még szeptember első napjaiban feloszlatják s az általános választások október első felében megkezdődnek. Ma már többen megfordultak a szabadelvü pártklubban, ahol még a képviselőházi ülések előtt megfognak telni a termek jelöltekkel, akik a központtal most fognak érintkezésbe lépni. A többi pártok jelöltjei közül is sokan érkeztek már a fővárosba, hogy itt az országos központi párttal elintézzék dolgaikat. A jövő héten már országosan megindul a választási mozgalom s a jelölések is a jövő héten mindenütt megfognak történni.

Szabadelvü párti körökben most kevésbbé nyugtalankodnak a választások miatt, mert azt látják, hogy *az ellenzéki pártok is megkéstek* s nincsenek a választásokra teljesen elkészülve. Annál rohamosabban indul meg majd most a választási propaganda. A jelölteknek olyan nagy száma fog még az utolsó pillanatban is a küzdtérre lépni, amire még nem volt példa az előző választásoknál.

(A szociálisták jelöltjei.)

A magyarországi ujjászervezett szociáldemokrata párt, eddig közel husz kerületben állitott jelöltet és pedig a fülöpszállási, bihari, csongrádi, tatai, szentendrei, gödöllői, szentesi, szegvári, tápéi, szegedi, kunszentmártoni, monori, privigyei, *aradi*, kassai, mezőturi, brassói, *uj-aradi*, kisujszállási, debreceni, szabadkai kerületekben.

A választási kiáltványukat százezer példányban nyomtatták, s benne az önálló, független Magyarország megteremtése mellett foglalnak állást, ezzel akarván jelezni hazafias törekvéseiket.

Az ujjászervezett szociálisták jelöltjei különösen a kisgazdák támogatására számitanak, s ha a győzelem kilátása nélkül veszik is föl a harcot, biznak benne, hogy tekintélyes számmal kapnak szavazatot.

(Tisza Kálmán beszámolója.)

Tisza Kálmánt nagy ünnepélyességgel akarják fogadni nagyváradi választói. A képviselő szeptember 3-án a délután 5 óra 30 perckor érkező alföldi vonattal megy Gesztről Nagyváradra. A vasutnál *Rimler* Károly h. polgármester fogadja és üdvözli a szabadelvüpárt vezetőinek kiséretében. A város közönségét a fogadást előkészitő bizottság a házak fellobogózására és diszitésére kérte föl.

A beszámoló szept. hó 4-én lesz a kereskedelmi csarnok nagytermében. A beszámoló után banket lesz a Fekete Sasban. Már a banket hivatalos szónokát is kijelölték *Várady* Zsigmond dr. személyében. A bihari képviselők mind jelen lesznek a beszámolón. *Gajáry* Ödön, ki Nagyváradról belényesi választóihoz látogat, *Tisza* István gr., *Örley* Kálmán, *Telegdy* József, *Fassie* Tódor mennek el. A budapesti lapok mind leküldik tudósitójukat a beszámolóra.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Az 1848—49-beli agghonvédeket** segélyző asztaltársaság tagjait tisztelettel felhivom, hogy vasárnap délután fél 5 órakor özv. *Knapp* Károlyné vendéglőjében igen fontos tárgyak elintézése végett megjelenni sziveskedjenek. *Sturm* Károly elnök.

(*) **Az aradi iparosok** első betegsegélyző és temetkezési egylet elnöksége holnap, vasárnap d. u. 3 órakor az egylet tulajdonát képező Magyar-utca 4 számu házának hivatalos helyiségében rendes havi ülést tart, melyre a választmányi tagokat ez uton is meghivja *Rosmamanith* Albert elnök.

(*) **Az aradi székely-asztaltársaság** holnap, vasárnap 1/24 órakor a Vadember helyiségben tartja évi rendes közgyülését. Tárgysorozat. 1. Titkári jelentés az évi müködésről. 2. Pénztáros és ellenőrök jelentéseik után felmentvényök megadása. 3. Tisztviselők és választmányi tagok választása. 4. Inditványok.

(*) **Az aradi hivatalszolgák** betegsegélyző és temetkezési egylete holnap, vasárnap d. u. 3 órakor tartja meg rendes havi választmányi ülését.

(*) **Az Erzsébetvárosi Testvériség** agghonvédeket segélyző asztaltársaság holnap, vasárnap d. u. 5 órakor értekezletet tart. (Rittler János vendéglőjében Borona utca 53 szám alatt.

Hol van Szelle?

(A kifogásolt követelések.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, augusztus 31.

Szelle József minden látszat szerint még most sincs Aradon. Ma sem akadt ember, a ki látta volna. Ellenben a Szelléék házbelijei közül valaki ugy nyilatkozott, hogy Szelle vasárnap este tényleg elutazott.

A jelek arra mutatnak, sőt ezt szemtanuk is támogatják, hogy Szelle elhagyta Aradot. Az a körülmény, hogy mindezideig még nem érkezett vissza, arra enged következtetni, hogy Szelle hosszabb időre, talán végkép bucsut mondott Aradnak, a hol annyi sikere volt.

Ezek a sikerek azonban, sajnos, semmikép sem dicséretreméltóak s mindig más bánta meg a Szelle sikereit. Most, hogy Szelle a rá nézve nem épen rózsás viszonyok között a szó legszorosabb értelmében megszökött, némi elégtételfélét éreznek azok az emberek, akik a Szelle kezein jutottak a tönk szélére.

Emlitettük tegnap, hogy *Kertész* Miksa dr. csődtömeggondnok milyen ügyes furfanggal akarta megtudni, itthon van-e Szelle, vagy nincs. Ez a dolog a Szelle-tanyán ugy látszik némi mozgalmat idézett elő, mert ma már *Sonnenfeld* Károly, a Szelle-pár jogtanácsosa meghiusitotta a Kertész szándékát.

Ma délelőtt ugyanis jelentkezett Sonnenfeld ügyvéd, mint a Szelle meghatalmazottja Kertész drnál és kijelentette, hogy Szelle nevében a bejelentésekre nézve nyilatkozni óhajt.

Sonnenfeld megnevezte azokat a csődbe bejelentett követeléseket, melyeket Szelle mint jogos követeléseket elismer és azokat, amelyeket nem ismer el, azaz kifogásol. Az elismert követeléseket Szellének hiány nélkül meg kell térítenie, azokat pedig, melyeket kifogásol, letétbe kell helyeznie.

Szabó Ágoston 548 koronás követelését nem ismerte el, de nem is kifogásolta, erre nézve nem nyilatkozott.

A kifogásolt követelések a következők:

Aradváros	117	kor.
Engl Gyula	3402	„
Maresch Gyula	123	„
Beles Vazul	3037	„
Lászlóffy Mária	7144	„
Nádler Lajos	68	„
Hercz Andor dr.	7143	„
Uj-arad és vidéke népbank ...	440	„
Wollák József	221	„
Eichner Soma	160	„
Arad város (csatornázás)	611	„
Zellerin M.	1650	„
Lénárd Imre	204	„
Herbster Károly	400	„
Kelényi Imre	1109	„

Az elismert követelések a következők:

Molnár Ferenc	66	kor.
Mede Mihály (perköltség)	100	„
Lacsán Mihály	26	„
Emanuel Győző dr.	47	„
Pflügl Lambert	3506	„
Arad város illeték	40	„
„ „ „	67	„
„ „ „	8	„
„ „ „	20	„

Látnivaló ezekből a tételekből, hogy Szelle csak igen kis összeg erejéig érzi magát adósnak, a többit le akarná tagadni. Ez a nyilatkozat természetesen nem bir jogi hatálylyal, mert ez csak Szellének privát véleménye.

A tömeggondnoknak ebbe szintén lesz beleszólása s Szelle valószinüleg kénytelen lesz, ha ugyan ő visszajön Aradra, elismerni olyan követeléseket, melyeket most kifogásol.

Végzetes lovaglás.

(Jelenet a járásbiró előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Budapest, augusztus 31.

Biró: Földvégi Péter, ön a panaszos. Mondja meg, mi a foglalkozása?

Panaszos: Urlovas vagyok, kérem alásan és rövidáru kereskedő.

Biró: Ne tessék itt trefálni! Jegyző ur, irja be: kereskedő.

Panaszos: Bocsánatot. Tiltakozom ez ellen En lovagolok minden vasárnap, ezzel pedig hebizonyitottam, hogy ur vagyok. Már pedig, ha lovagolok is és ur is vagyok, akkor urlovas is vagyok.

Biró: Ne fecsegjen annyit. Ön könnyü testi sértéssel vádolja Végföldi Pál nagykereskedőt. Mondja el az esetet.

Panaszos: Hát kérem szépen, ez a dolog ugy történt, hogy a Végföldi ur, az én nékem régi ellenségem . . .

Vádlott (közbevág): No ez ellen meg én tiltakozom. Hiszen ez az ur volt az, a ki csupa ellenségeskedésből Földvégire magyarositotta a nevét, a mikor én a magamet Végföldire változtattam.

Panaszos: Azért mégis csak ön az én ellenségem. Már az iskolában is azon volt, hogy ezerféleképpen bosszantson. Mondhatom a nagyságos biró urnak, hogy annyit még ember nem szenvedett, mind a mennyit én ettől az urtól. En kérem, ös-ze vagyok törve és minden tagom fáj még most is attól az eséstől, a melynek Végföldi ur az előidézője. Igazságot kérek tehát a megsértett jogrend és megsértett testi épségem érdekében!

Biró: Az igazságot meg fogja kapni, de most már térjen a tárgyra.

Panaszos: Engedelmet kérek. Előbb el kell mondanom, mik voltak azok az okok, a melyek engem a lovaglás sportjára inditottak. En kérem, a mint tetszik látni, nem voltam katona. Ez az ur azonban, a vádlott ur, a mint szintén tetszik látni, igenis volt katona, még pedig huszár. Es ezzel aztán mindig hencegett, engem rongyos civilnek csufolt s folyton dicsekedett, hogy igy meg ugy, milyen kitünő lovas ő és mennyire sajnál engem, hogy én nem tudok lovagolni, mert hiába, urnak való ez csak. Vérig sértett ezzel a gunyolódással. Különösen egy izben annyira feldühösitett, hogy én elvesztettem önuralmamat s igy kiáltottam:

— Hát fogadjunk, hogy három hónap mulva én is ugy lovagolok, mint ön, tisztelt huszár ur!

Ő tartotta a fogadást. En meg beiratkoztam egy lovagló-egyesületbe. Mert kérem szépen, én nem vagyok ám olyan helyzetben, mint ez az ur, a ki apjától nagy vagyont örökölt s igy vehetett volna akar három lovat is. En azonban, a ki apámtól nem kaptam egyebet, csak jó tanácsokat, bizony kénytelen voltam kölcsönözött lóval is megelégedni.

Biró: Kérem ez mind nem tartozik ide.

Panaszos: Rögtön! — Tehát minden este öttől nyolcig lovagoltam s mondhatom, szépen haladtam előre. Szerénységem tiltja, hogy ezt egyedül a magam ügyességének tudjam be. Az oroszlánrész mindenesetre a Vihart illette meg. Ez a neve ugyanis annak a jámbor anyakancának, a mely jóságosan megtürt engem a hátán s valóságos anyai gondossággal hordozott hosszabb-rövidebb tanulmányutaimon. Kérem, ugy ismert, ugy szeretett engem az a ló, mintha csak az édes gyermeke volnék. Ily körülmények között nyugodtan vártam tehát azt a napot, a melyben fogadásunk dülőre kerül.

Biró: No végre valahára, halljuk a panaszt.

Panaszos: Most térek rája. Képzelje kérem, nagyságos biró ur, az én rémületemet, mikor a döntő napon a Lovagló-Egyesület szolgája azzal a hirrel fogadott, hogy a Vihart a felügyelő ur odaadta egy másik urnak. Megkaphatom azonban a Zephirt, mely szintén nagyon szelid állat. Az az ur használta eddig — igy szólt — ezt a lovat, a ki most az enyémet vitte el kölcsön és nagyon meg volt vele elégedve mindig. Mit volt mit tennem. Ráültem a Zephirre. Eleinte elég jól ment a dolog és én már örültem előre, hogy ez a kis lócsere semmifele komolyabb következményeket sem fog maga után vonni. De az volt aztán csak az igazi meglepetés, mikor a találkozó helyen Végföldi urat az én lovamon, a Viharon látom. Rögtön eszembe jutott, hogy hiszen akkor Végföldi az az ur, — a szolga ezt mondta — a ki eddig a Zephirt használta. Es hogy nem a rendes lovát, hanem az én lovamat vitte el, ebben valami csalafintaságnak kell rejlenie. És tényleg. Alig hogy meglátott a Vihar, rögtön hozzám dörgölődzött, ezzel felizgatta a Zepirt, ugy, hogy az ugy kezdett száguldozni, mintha Orkán-nak hivnák. Ezt persze nem hagyta az én régi Vihar-om, elébe is került csakhamar Zephirnek, most pedig Végföldi ur még tetejébe hátradobja a lovagló pálcáját, egyenesen a Zephir szemébe. A ló erre felagaskodott, én rémülten körül kulcsoltam a nyakát, a bekövetkező pillanatban pedig lenn feküdtem a földön. A többiről aztán már nem tudok semmit. Egy hétig kellett ágyban feküdnöm. Határozottan állitom, hogy Végföldi ur babonázta meg a lovamat, közvetve ő idézte elő testi épségem megsértését, kérem tehát nagyságos biró urat, tessék őt elitélni.

Biró: Hát vádlott, mit szól ön ehez?

Vádlott: O kérem, én nagyon nyugodt vagyok. Röviden elmondom a dolgot és akkor — bizton remélem — ki fog derülni, hogy olyan ártrtlan vagyok, mint a galamb. Hát hogy én igergadtem a panaszossal, az igaz, de ő erre nagyon alkalmas médium volt.

Panaszos: Kérem, én nem vagyok médium!

Biró: No, no, hisz ez nem sértés.

Panaszos: Vagy ugy?

Vádlott: Csak tréfából mondtam neki, hogy huszár voltam, mert tényleg a gyalogságnál szolgáltam. Lovon nem ültem a világ életemben és magam ijedtem meg a legjobban, a mikor a panaszos azt a fogadást felajánlotta. De hátrálnom nem lehetett, hát elfogadtam. Földvégi naponkint öttől nyolcig tanult lovagolni a „Vihar"-on, én meg reggelenkint a „Zephir"-en izzadtam három óra hosszat. Megvoltam ugyan elégedve ezzel a lóval, de mivel nyakra-főre földicsérték előttem a „Vihar"-t és csodákat meséltek róla, hogy üli meg ezt a lovat a panaszos, hát cselhez folyamodtam. Ennek egyedüli módja pedig az volt, hogy a verseny napján én vittem el a Vihar-t, hogy igy legalább némiképp csökkentsem az ellenfelem chanceait. Csakhogy legnagyobb szerencsétlenségemre ő meg épp az én lovamat vitte el. Mikor aztán a lovak egyik a másik hátán megpillantották a maguk tulajdonképeni gazdáját, mindegyik régi urához szeretett volna visszakerülni. Egyszerre őrült rohamba kezdtek futni, én rémületemben eldobtam a pálcámat és igy aztán megtörtént a baj. En azonban ártatlan vagyok, kérem tehát a felmentésemet.

Biró: No, hiszen ez a dolog nem is olyan komoly, a legjobb lesz, ha kibékülnek.

Panaszos: Nem én, soha!

Biró: Hát akkor felfogjuk menteni a vádlottát.

Panaszos: Akkor mégis csak inkább kibékülök. De csak erre az ügyre vonatkozólag.

Vádlott: No én se bánom. Megbocsátok önnek Földvégi ur!

Panaszos: Engedelmet! En bocsátok meg önnek! Végföldi ur!

Biró: Az ugyis mindegy! Jegyző ur, irja be: felek kibékültek.

MULATSÁGOK.

(=) **Az aradi iparos ifjak** 1901-iki besorozattainak egyresze folyó évi szeptember hó 21-én szombaton este 8 órakor a Vas-szálloda összes termeiben zártkörü táncvigalmat tart. Belépti-dij: Személy jegy 1 kor. 20 fill. Család-jegy 2 korona 40 fill.

(=) **A buttyini önk. tüzoltóegylet** holnap, vasárnap saját felszerelése javára táncmulatságot rendez.

Hogyan gyüjtik a megrendelést?

(Vigéc-fogás Kolozsvárott.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, augusztus 31.

A megrendelések gyüjtéséről szóló törvényjavaslat, melyet *Hegedüs* miniszter tudvalevőleg nem is régen iktatott paragrafusokba, széles körü riadalmat okozott annak idején a házalásra berendezett vigécekkel müködő cégek között. Legszebb álmaikat látták szétfoszlani, mrtt a kérlelhetetlen ordré végett vetett az aranjuezi szép napoknak, mikor csinos summákat kamatozott egy-egy jól szabott kabátu és a kidobásra mindenkor elkészült vigéc rábeszélő talentuma, mely olyan csábosan tudta ecsetelni a firma szolidságát, olcsóságot, megbizhatóságát.

A miniszteri törvény-ujdonság első ingere azonban hamar elmult, s most a főnökök, bár kellő óvatossággal, megint mozgósitották vigéceiket, csak ugy mint hajdan. Időközben „ravasz fondorral" különféle elfogadható kibuvókat is fundáltak ki, ugy, hogy a vigéceknek rendszerint se nem szegény, se nem becsületes corpsja ujolag özenleni kezd, különösen a fővárosból a jó és naivnak elkeresztelt provinciára.

Kolozsvárott azonban már ma megcsiptek egy vigécet, a ki a helyi kereskedelem kárára hanyag elegánciával, de csekély elővigyázattal óhajtotta kijátszani a Hegedüs miniszter rendeletét.

A felette érdekes esetről a következőket jelenti tudósitónk:

A New-York szállodába ma reggel beszállt a budapesti *Wollemann és Kuszcák* férfiszabó cég egyik állandó beltagja. Alighogy átöltözött, kiment a városba, hogy megrendeléseket gyüjtsön. Mintákkal telt bőröndjét a hotel portása vitte utána, s ez lőn árulója is. *Weszelowszky* kolozsvári férfi szabó az utcán megiátta pesti kollegáját, a kit látásból ismert, s a kiről most hamarosan megsejtette a kis kézikoffer révén, hogy tulajdonképen mit is akar. Nosza hamar fel a rendőrségre kollegájával *Sámson* Jakabbal együtt.

A főkapitányságnál két rendőrt bocsátottak Weszelowszky és Sámson rendelkezésére s igy a szabók fedezet alatt kutatták fel, hogy hova tért be a snájder. Megtalálták a *Reményik* Lajos vaskereskedő üzletében, a hol a vigéc ép megvesztegető mosolylyal teregette széjjel a legfrissebb divatu és ellenállhatlan angol szövetek papirra ragasztott mintáit. A rendőrök felszólitották hamarosan, hogy kövesse őket a városházára, de Reményik Lajos védencének fogadta a vigécet, s a rendőröknek erélyesen ellenállt. Ekép rendőrbiztost kellett hozatni, ki aztán a melegszivü vaskereskedő minden tiltakozása ellenére is beszállitotta a vigécet a városházára.

Itt *Polc* Rezső helyettes főkapitány hallgatta ki az idegen szabót, aki némi önérzettel hivatkozott arra, hogy ő *Béldi* Ákos főispánnak, meg *Feilitzsch* bárónak rendes házi snájdere. Megpróbált védekezni is:

— En nem azért jöttem, hogy megrendeléseket gyüjtsek, hanem mert Reményik Lajos ur meghivott ide, nála való követeléseink inkaszszálására.

Az ilyenfajta kifogások azonban már nem ismeretlenek, s Polc sem véve számba a védekezést, délutánra *Tussai* kapitányhoz idézette a vigécet. Három órakor itt megjelentek a panaszosok, néhány kolozsvári szabó, meg a vadlott. Tussai azonban nem volt az irodában s igy a kihallgatást egy ifju irnok vezette. A derék és fürtös fiatalember nem tudta, hogy mit csináljon s mikor az egyik feljelentő

figyelmeztette, hogy a fővárosi vigéc eljárása büntetés alá esik, irónikusan mondta, ugy hivén, hogy kiváló élcet gyártott:

— Azt hiszi maga, hogy a szabóknak külön törvényt csinálnak?

Weisz Adolf szabó azonban nem volt rest, Hamar hazaszaladt, törvénykönyvet hozott s ebből bebizonyitotta, hogy igenis vannak a szabókra vonatkozó szeparát rendelkezések is. Az irnok azonban most sem tudott határozni, ugy, hogy több kolozsvári szabó megint elment Polc h. főkapitányhoz, aki aztán első lépésként *elrendelte a minták elkobzását.*

Az érdekes ügynek holnap lesz folytatása. Kihallgatják ugyanis Reményik Lajost s megkérdezik tőle, hogy tényleg ő hivta-e le a snájdert? Ha a vaskereskedő igennel felel: a vigéc megszabadul.

Egy járásbiróság panamája.

(A megvesztegetett biróság.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 31

Budapesti tudósitónk szenzációs birósági panamáról ad távirati uton hirt. A feltünő és kinos esemény tárgyát egy feljelentés képezi, mely hivatva van a *Szelle-Kormos-ügy* után ujabb csorbát ejteni a magyar birói kar tekintélyén. Ennyiben kinos a dolog, feltünést keltő pedig azért, mert a feljelentés *bünös összejátszással, megvesztegethetőséggel és egyéb bünös manipulációkkal* vádol meg egy egész biróságot, magát a *birót, a joggyakornokot,* az egyik *kezelőtisztet,* egy *ügyvédet* és azonkivül egy *pénzintézeti igazgatót.*

Nem kevesebbről van szó, mint hogy az itélkező biró a felperesi ügyvéddel összejátszott, evvel fogalmaztatta meg az itéletet, s azonkivül megfizettette magát a kedvező itéletekért.

Tudósitónk az alábbiakat közli a legujabb panamáról:

Kepeli Gyula fővárosi ügyvéd *Glanc* Sándor ügyfele nevében személyesen jelentkezett az igazságügyminiszternél, hogy fegyelmi följelentést tegyen egy biróság ellen.

A följelentés elmondja, hogy Glanc üzleti összeköttetésben állott *a Folyószámla leszámitoló Részvénytársaság* fővárosi pénzintézettel, amely többek között összevásárol mindenféle kétes és még kétesebb követelést, amit aztán *Krausz* Sándor nevü fővárosi ügyvéd által, aki jogtanácsosa, birói uton igyekszik értékesiteni. Ez a pénzintézet Glancot is beperesitette.

Az ügy igy a VIII. kerületi biróság elé került, ahol *Farkas* Gyula biró letárgyalta az ügyet, azután azzal bocsátotta el a feleket, hogy az itéletet majd csak nyolc nap mulva hirdeti ki. Ez a nyolc nap pedig arra volt szükséges, hogy Farkas biró átadhassa az aktákat a pénzintézet jogtanácsosának, a felperes Krausz ügyvédnek, hadd szerkesszé meg az itéletet az, a biró helyett. Ezt a sulyos vádat, amely több a megvesztegetésnél, a következőkkel támogatja a feljelentés:

1. A pénzintézet ügyei tulajdonképen nem is ehez a biróhoz tartoznak. Az uj eljárás szerint minden biróra a perlő felek neveinek a kezdőbetüi szerint szignálják az ügyeket és a perlő intézet cimének a kezdő betüi szerint, egy másik biró osztályába tartozik. Hogy tehát mégis a bevádolt biró itélkezzék minden olyan ügyben, amelyben az intézet a felperes, furfangos, meg nem engedett módon, ugy segitettek a bajon, hogy az intézet cimének az első szavát apró betükkel irták le, a következő szót pedig annál erősebben kiemelték, mert a második szó véletlenül tényleg olyan betüvel kezdődik, amely a jogtanácsossal összejátszó biró osztályába tartozik. Hogy példával illusztráljuk a dolgot, tegyük föl, hogy az intézet cimének első két szava ez:

— Első magyar . . .

Más biró dönt az E — és más az M betüvel kezdődő ügyekben. Nos, hogy az ügyet, jóllehet a peres neve E-vel kezdődik, mégis az a biró kaphassa kézhez, aki az M-betüs ügyekben itél, a beadványra igy irták az intézet cimét:

első Magyar . . . . .

Hogy pedig ez igy történt, a följelentő több aktával bizonyitja.

2. A biró jegyzője, névszerint *Molnár* Mihály joggyakornok és *Bogárdi* Jákó nevü kezelő-tisztje délután az intézetnél, illetőleg a jogtanácsos ügyvédi irodájában volt fizetéssel alkalmazva, amiről az ügyvédi pénztári-könyvekből győződhetnek meg

3. Mikor *Krausz* az ügyvéd tetszése szerint elkészitette az itéletet, odaadta a jegyzőnek, hogy az másolja azt le a hivatalos akták közé.

4. Megtörtént, hogy Krausz helyett ennek a helyettese fogalmazta meg az itéletet, amit igazolhat maga az illető ügyvédjelölt, továbbá egy irnok, aki a jogtanácsos irodájában dolgozott és aki ezeknek a manipulációknak számos esetben a szemtanuja volt.

Kiterjednek a feljelentés vádjai *Rady* Jánosra, a leszámitoló-bank igazgatójára is, akit Farkas Gyula aljárásbiróval együtt avval vádol Kepeli ügyvéd, illetőleg ügyfele Glanc Sándor, hogy a birót a pénzintézet állandóan *anyagi támogatásban részesitette,* vagyis hogy *meyvesztegette.*

A feljelentés minden egyes vádpontra számos konkrét esetet hoz fel. Az igazságügyminiszter megigérte, hogy sürgősen elrendeli a *legszigorubb vizsgálatot, amelyet személyesen fog vezetni* és amennyiben a vád alapos, nem marad el a megfelelő megtorlás, mert nem tűri meg, hogy egy pillanatig is tagjai maradjanak a birói testületnek azok a közügyviselők, akik erre ilyen módon érdemtelenné tette magát.

Családirtó katonaszökevény.

(Apa- és anyagyilkosság.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, augusztus 31.

Borzalmas gyilkossági eset tartja izgalomban a kis Szudriás község lakosait. Egy elvetemedett fiatalember gyilkolta meg az apját és mostohaanyját, hogy rajtuk boszut álljon.

Pomuc Györgynek hivják a gyilkost, akit most tartóztatott le a csendőrség s határszélen, ahonnan Romániába akart menekülni a börtön és a katonai szolgálat elől.

Pomuc Illés szudriási lakosnak két fia volt: György, akinek októberben kellett volna bevonulnia katonának és egy fiatalabb Illes nevü, aki Nagy Szebenben járt iskolába.

Pomuc György, miota besorozták, teljesen a dorbélozásnak adta magát s ha másként nem tudott pénzt szerezni, hát lopott. Apja és a fiu között e miatt többször heves jelenetek fejlődtek ki s egy izben a fiu ballát fogott az apjára, ezt azonban a mostoha anyja csavarta ki a kezéből.

Az elvetemedett fiu azt hitte, hogy mostoha anyja ingerli az apját ellene, emiatt az asszony ellen teljes gyülölettel viseltetett.

Tegnap a legény pénzt kért az apjától, de az nem adott neki. Valahonnan azonban mégis szerzett pénzt s azzal mulatott ejfeltájig. Ekkor hazament s egy előre elkészitett éles baltával bement a szobába, ahol mostohája feküdt, azt megtámadta és a *baltával a fejét összezuzta.*

A lármára felébredt az öreg Pomuc is, aki az udvaron feküdt. Berohant a szobába, ahol a fia őt is megtámadta s néhány hatalmas baltacsapéssal leteritette. Az öreg ember vértől boritva, eszméletlenül terült a földön. A gyilkos azután magához vette a háznál talált néhány forintot, ruháit összepakolta és még az éjjel megszökött hazulról.

Ma reggel az öreg Pomucot mély életben találták meg. Elmondta a gyilkosság részleteit, de azután *nemsokára meghalt.* A gyilkost, mint már emlitettük, elfogták és bekisérték a törvényszékhez.

SPORT.

+ **Az aradi Meteor** kerékpárklub szeptember hó 1-én kirándulást rendez a kisfalui bucsura. Indulás d. u. 2 órakor a Vas-kávéházból. Felkeretnek a klubtagok mentől nagyobb számban megjelenni. Lámpa elhozandó. A menetparancsnok.

Ötvenezer korona hiány egy szövetkezet pénztárában.

(A kántortanitó öngyilkossági kisérlete.)

Arad, augusztus 31.

A könnyelmü és vétkes ellenőrzés ismét egy segélyegylet bukását idézte elő s ezáltal egy egész község szegény földmives gazdáit éri érzékeny veszteség.

A fejérmegyei „Acsai segédegylet, mint szövetkezet"-nél a vizsgáló bizottság a napokban vizsgálatot inditott, mely meglepő eredményre vezetett. *Eddig 49 ezer korona hiányt fedeztek fel.* Mikor ez kitudódott, a segélyegylet elnöke öngyilkosságot akart elkövetni, de ebben megakadályozták.

A pénzintézet tizenhat évvel ezelőtt *Bódoc* István akkori ref. lelkész elnökletével indult s mig ő állt az élén, virágzott a segédegylet. Bodóc halála után id. *Grimm* János vette át az elnökséget s három év óta a jelenlegi elnök, *Faskó* János kántortanitó vezette az intézetet. Alelnök és ellenőr *Takács* Sándor s pénztárnok *Hufnagel* József volt.

Faskó, amikor három évvel ezelőtt elődjétől minden részletes vizsgálat nélkül átvette az elnökséget, már némi hiányokat konstatált, de azért — egész könnyelmüen — mégsem tartotta szükségesnek az alapos vizsgálatot. Faskó János szintén nem értett az álláshoz, pedig fontos állása szakértői képességet igényelt volna. Számvizsgálatot éveken át nem tartottak. Igy aztán a segélyegylet észrevétlenül közeledett a romlás felé.

A napokban Faskó János, miután bizonyára a pénztár rendezetlen voltáról meggyőződött, elnöki tisztségét másra akarta átruházni. Talált is egy gazdaembert ifj. *Grimm* János személyében, aki készsnek nyilatkozott az elnökséget elfogadni, azonban kikötötte, hogy előbb alapos vizsgálatot tartat az egyletben. A vizsgálatot ennek következtében meg is kezdték s rövid idő alatt kiderült, hogy a segélyegylet ügye a legkétségbeejtőbb helyzetben van, amennyiben már eddig is 49 ezer korona hiányt fedeztek föl.

A szomoru fölfedezés óriási izgatottságot keltett a községben, mert csaknem *valamennyi kisgazda érdekelve van* és soknak egész vagyona van befektetve az intézetnél.

Mikor kiderült a nagy hiány, a segélyegylet elnöke, Faskó János, lakásán mindenáron öngyilkosságot akart elkövetni. Előbb revolvert szegzett a homlokának, de a segédkántor észrevette szándékát s nagy küzdelemmel tudta

csak kicsavarni az elnök kezéből a fegyvert. Aztán borotvával akarta a nyakát elvágni. Ebben szerencsétlen felesége s többen akadályozták meg. Egy őrizetlen pillanatban aztán kiszökött a lakásból s eltünt. Hozzátartozói kétségbeesve keresték mindenfelé, de nem találták meg. Végre szomszédja, *Izinger* József találta meg a pincében. Egy gerendára akasztotta fel magát. Izinger nyomban elvágta a kötelet s Faskót, aki egészen meg volt meredve, fölhozták a pincéből. Hosszu dörzsölgetés és élesztgetés után sikerült életre kelteni s most nagy betegen fekszik a lakásán.

Hogy könnyelmü gazdálkodás, avagy sikkasztás okozta-e a segélyegylet romlását s hogy kit terhel érte felelősség: a további részletekre kiterjeszkedő vizsgálat fogja kideriteni. A segélyegylet egyik tisztviselője, idősb Grüimm János, már kilencezer koronát a sajátjából megtéritett.

A segélyegylet válsága a községben, de az egész környéken is nagy feltünést és izgatottságot keltett.

Tüntetés Zsazsa mellett.

(Fedák Sári ünneplése.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, augusztus 31.

Ki hitte volna, hogy az előkelő közönség kilép a megszokott rezervált magatartásából, hogy maga is résztvegyen abban a tüntetésben, mely *Fedák* Sárinak szólt, annak a bájos, szeretetreméltó müvésznőnek, ki isteni tehetségével az oly rég szunnyadozó lelkesedést kiszabaditotta a közönség lelkéből és hangos éljenzéssel ünnepelte künn az utcán, miután bent a szinházban percekig tartó tapsokkal halálta meg a legbájosabb *Lili* remek alakitását.

Lám, nem tervezte senki a mai tüntetést, nem beszélték meg egyesek előre azt, hogy megfogják várni, mikor a müvésznő az öltözőből kilép, nem volt hallható utcai suhancok éktelen lármája, orditása. Előkelő közönség előkelő, finom tüntetése volt ez, mely nem volt egyéb, mint őszinte megnyilatkozása az igaz müvészet iránti elismerésnek.

Hosszu ideig százakra menő közönség türelmetlenül várta künn a szinház előtti téren a müvésznőt és mikor alakját az ajtóból kilépve meglátták, hangos éljen-kiáltások rezegtették meg a levegőt, mely nem akart szünni, sőt mindinkább erősödött, mig *Fedák* Sári lakása, a „Fehér Kereszt" szálloda előtt tetőpontjára hágott.

Lelkes ifjak neki estek a müvésznőre váró kocsinak és a lovak elé csoportositva ki akarták fogni a lovakat.

Fedák Sári édes mosolylyal, kérő szerény hangon odaszólt, hogy ne tegyék ezt, mert hisz ő nem is érdemli meg ezt a nagy kitüntetést.

Ez a szerénység gyujtólag hatott az ifjuságra és a kocsi mellé csoportosulva kisérték a kocsit ki a Petőfi-utca sarkáig.

A szinház előtti téren még nagyobb közönség várta a müvésznő diadalmenetét és kendőt, kalapot lobogtatva üdvözölték Fedák Sárit, kin meglátszott a meghatottság és jobbrabalra hajlongva, csókot vetve köszönte meg a kitüntetést.

Eközben megérkeztek a szinházi szolgák, karjukon hozva a gyönyörü virágkosarakat és csokrokat. Amint ezt a közönség meglátta, neki estek a virágnak és mindenki iparkodott egy-egy szálat magának szerezni édes emlékeül a mai szinházi estnek.

Nehány perc mulva, nem volt a virágkosárnak és a csokroknak nyoma.

A müvésznő felment szobájába és mikor a lent álló óriási közönség világot látott a szobában, hatalmas éljenzésbe tört:

— Lássuk Fedákot!

— Éljen Zsazsa!

— Halljuk az isteni Sárit!

Egyszerre megjelent Zsazsa az ablaknál.

Kendőlobogtatás, kalapemelés és éljenzés közben hajlongott és csókot vetett a müvésznő és a meghatottság könyeit törölte szeméből.

Akart valamit mondani, de megcsuklott a szava.

A tüntetés most tetőpontjára hágott.

— Halljuk Zsazsát!

És Zsazsa csendet int — a csend beállott és édes hangján messzire hallhatóan igy szól:

— Nem tudok beszélni — szivem csordultig van — csak annyit mondhatok: Isten áldja Arad ifjuságát! Csókolom a szivét az édes aradi közönségnek!

Régen hallottunk oly lelkes éljenzést, mint a minő most felhangzott.

HIREK.

Munkás-kaszinó Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, augusztus 31.

A munkások védegyletének választmánya tartott. Az ülésen hozott határozat azt mutatja, hogy a védegylet igazán üdvös egyesülete a munkásoknak, kiknek bajait enyhiti, segitségükre van betegseg, baleset, munkanelküliség és rokkantság esetén. A védegylet olyan intézményt létesit Aradon, melynek igazán hiányát érezte minden jóravaló munkás. Ha a munkás fárasztó napi dolgait elvégezte, nem volt más helye a szórakozásra, mint a *korcsma*.

Ezen a hiányon akar segiteni a védegylet, a mikor egyesületének tagjai számára *könyvtárt* és *olvasótermet* akar berendezni, igy akarván megteremteni a *munkás-kaszinót*. Ennek az intézménynek megvalósitása nemcsak azért fontos, hogy a munkás a szabad idejét hasznosan tölti el, hanem azért is, hogy az idegenajku munkások között terjeszti a magyar nyelvet.

Hogy a Védegylet céljai hasznosak, ennek biztositéka *Vörös* László volt államtitkár, ki ezt az intézményt mint elnök irányitja. Ő a vezetője az államtisztviselők mozgalmának is. Remélhető, hogy a munkások részére szervezett egyesületével orvosolni fogja a társadalom ez osztályának tagadhatatlan sérelmeit és bajait.

E csendben országosan szerveszkedő egyesületből igen sokat remélhet a magyar munkás osztály.

Az ülésen *Tumó* Lajos elnökölt. A nagyszámban megjelent tagok örömmel vették tudomásul az elnökségnek a felállitandó könyvtár ügyében tett intézkedéseit A szabályzat elkészitésére felkérték *Szenészi* György, *Tóth* Károly és *Cobor* Ottó jegyzőt.

A könyvtár felállitásával kapcsolatban elhatározták, hogy ennek javára október hóban egy felolvasással kapcsolatos mulatságot rendeznek.

A megüresedett választmányi tagok helyeit *Janitska* János, *Schneider* ferenc, és *Ujvári* Lajossal töltötték be.

Az ülésen jelenvoltak: *Tumó* Lajos elnök, *Cobor* Ottó jegyző, *Szenészi* György, *Géhl* Károly *Kunnert* Mátyás, *Tankó* Pál, *Janitska* János, *Krebsz* Ferenc, *Pányik* István, *Földi* Sándor, *Wurm* Lajos, és *Tóth* Károly.

A rendőrség razzián.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, augusztus 31.

Ha a rendőrkapitánynak néha-néha eszébe jut, hogy ideje volna összeszedni a város tolvajait és csavargóit, akkor megfelelő kiséret mellett egy éjszakán nyakába veszi a várost s hajnalra megszaporodnak a városháza börtönének lakói. Egy-egy ilyen éjszakai kirándulás ritkán mulik el anélkül, hogy tiz-tizenöt gyanus alakot össze ne fogdosnának a rendőrök.

Sokszor megtörténik, hogy a rendőrtiszt kémszemlére indul, mikor valami körözött alakot akar elfogni s a keresett tolvajt nem találja meg, de elfog helyette tizenöt másikat.

Igy történt ez tegnap éjjel is. *Angel* István dr. alkapitány éjjeli razziát tartott a városban, s hogy a kirándulás nem volt hiábavaló, azt bizonyitja a következő eredmény:

Az Angyal-utcában járt a rendőrség, mikor meglátta, hogy *Hoschek* Antal Angyal-utca 11-ik számu házának a trombita-utcára eső kertjében tolvajok járnak. Három tagból állt a tolvaj-banda, közülök kettő bemászott a kertbe, egy pedig őrt állt. A tolvajok, névszerint: *Duma* Ferenc ismert aradi csavargó, *Antali* Elemér *Szenc* Jakab javában osztozkodtak a szőlőzsákmányon, melyet Hoschek kertjéből loptak, mikor a rendőrök körülvették, tetten érték és letartóztatták őket.

A második tolvajbandát Ségában fogva el Angel kapitány. *Fekete* Péter egy kovács-segéd társaságában szintén szőlőt lopott a *Haán* Alajos kertjéből. Alaposan megtömték a zsebüket, kalapjukat a lopott szőlővel s a lopás szinhelyéről egyenesen egy rácvárosi mulató-helyre mentek. A kovács ugyanis a szeretője számára és biztatására lopta a szőlőt, vitte is késedelem nélkül a mulatóhelyre, ahol a leány tartózkodik. Angel dr. éppen az ajtóban fogta el Feketét és társát.

A mult héten a biróság érzékeny büntetéssel sujtott egy *St. János* nevü aradi kávést, kinek kávéházában elrejtve egy titkos szobát találtak, ahol rendszeres hazárd kártyajáték folyt. Ugyanakkor huszonnégy játékost is megbüntetett a biróság. Angel dr. ebben a kávéházban tegnap éjjel ismét felfedezte a *ferblit*. Természetesen a kávés ellen ujból meginditják az eljárást.

Zsazsa, mint szónok.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, augusztus 31.

Azt hittük eddig, hogy a müvészek csak a szinpadon, a sugólyuk előtt tudnak szónokolni. Azt hittük, hogy a szinész, a mikor szónokolni kell s nem látja maga előtt a sugólyukból rámeredő szigoru arcot, rögtön lámpalázat kap. Legalább ugy volt eddig s a világtörténelem nem mutat fel a szinészek között Demostheneseket.

A mai est azonban másra tanitott meg bennünket, kik rendkivüli skepsisben voltunk a szinészek szónoki talentuma iránt. Zsazsa, a kedves Fedák Zsazsa, ma fellépett a szónoki dobogóra, jobban mondva, a Fehér Kereszt első emeletére és onnan egy valóságos dikciót mondott a néphez.

Nem akarjuk Zsazsa szónoklatát a Névy László retorikájában fölállitott alapelvek szerint boncolás alá venni, azt sem mondjuk, hogy ennek a beszédnek retorikai kritikáját az utókor esztétikusaira bizzuk. Nem, ezt nem tesszük, csak elmerengünk itt a redakció szürke asztalai mellett és lelki füleinkkel hallgatjuk a Zsazsa szónoklatát.

Eh mit retorika! Meg vagyunk róla győződve, hogy Zsazsa a ma esti szónoklatával, melyet bizonyára rögtönzött, nagyobb hatást ért el, mint sok helybeli professzionátus szónok akármilyen szépen megfésült beszédével.

Azt tanultuk, hogy minden beszéd akkor jó, ha hatást idéz elő.

Hát akkor bátran kimondhatjuk, hogy Zsazsa jól beszélt. A hatás egyszerűen leirhatatlan volt. Tout Arad sirt és nevetett, mikor Zsazsa megeresztette pergő nyelvecskéjét.

Micsoda lelkesedéssel kisérték Zsazsát a szinháztól a szállóig. Zsazsa tisztelői ősi szokáshoz hiven kiakarták fogni még a lovakat is a kocsi elől, de a lovak büszke önérzetükben megtagadták ehhez beleegyezésüket.

—

A szerelmesek pirulája.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, augusztus 31.

Bünügyaktákhoz mellékelten egy doboz pirula érkezett a szegedi vizsgálóbirósághoz. Sötétbarna, kerek kis labdacsokban, ártatlan gyógyszerhez hasonlók. A törvényszéki orvosok vizsgálgatták ma a titkos szereket. Vegyelemezték, de nem tudták megállapitani, hogy miből készültek? A vizsgálóbiróság erre elhatározta, hogy az igazságügyi orvosi tanácshoz küldi föl a labdacsokat. Állapitsa meg az, miféle titkos szereket tartalmaz a sötétbarna szinü, apró kis pirula.

A titkos labdacsokkal egy életet öltek meg Makón. Egy szerelmes pár követte el a büntényt. A rejtélyes szerelmi regényről a következőket jelentik:

Egy makói hivatalnok megismerkedett egy fiatal szép leánynyal. Az ismerettségből bizalmas viszony támadt, a melynek következménye lett. A leány betegeskedett, jó kedve eltünt, fonnyadt. A szerencsétlensége megtörte és sirva panaszkodott a hivatalnoknak.

— El fogok pusztulni . . .

A hivatalnok vigasztalta, bátoritotta a leányt. Elővett a zsebéből egy dobozt és átadta azt a eánynak:

— Ebből a pirulából végy be minden reggel egyet és ujból egészséges leszel.

A leány megfogadta az udvarlója tanácsát és már az nap vett be a pirulából. A gyógyszer rövidesen segitett is rajta. Elmult minden baja s pár nap mulva a régi, gondatlan, jó kedvü leány lett.

Az eset azonban nem maradt titokban. Hire kelt, hogy a szerelmespár elpusztitott egy életet. Följelentést tettek a leány ellen, a ki töredelmes vallomást tett s csak csupán azzal mentegette magát, hogy a pirulákat az udvarlójától kapta.

—

— **A miniszterelnök kihallgatáson.** Ő felsége a király ma egy óráig tartott kihallgatáson fogadta *Széll* Kálmán miniszterelnököt, a ki az audiencia után hosszasabban konferált *Körber* miniszterelnökkel az autonom vámtaritáról. Délután a király *Fejérváry* Géza báró honvédelmi minisztert külön kihallgatáson fogadta.

— **A kultur-palota tervei.** Az aradi Kölcsey-Egyesület nagyszabásu és diszes kulturpalotájának terveire kiirt pályázat ma járt le. *Varjassy* Árpád kir. tanácsoshoz, az egyesület elnökéhez a mai napig összesen *két pályamü* érkezett be. A terv-pályázatokat a napokban a polgári fiu-iskola disztermében állitják ki.

— **Kevés a kereskedő.** Az aradi kereskedők köre ma tartott választmányi ülésén igen érdekes témával foglalkozott. *Keppich* Zsigmond, a helyeszközlő osztály főnöke adta elő szerzett tapasztalatait, mely oda konkludál, hogy az intelligensebb elem vonakodik a kereskedőpályától s egyáltalán kezd csappanni azok száma kik erre a pályára lépnek. *Tedeschi* Viktor elnök ennek egyik fő okát abban találja, hogy már a szakiskolák sem nevelnek kereskedőket. Azon ifjak például, kik felsőbb kereskedelmi iskolát végeznek, inkább mennek bankokhoz, a vasuthoz, a postához, mint a tulajdonképeni kereskedői pályára. Sokan pedig csak azért végezik el a szakiskolát, mert igy önkénytességi jogot nyerhetnek. — Reményli azonban, hogy a viszonyok önmaguktól meg fognak változni. Hosszabb eszmecsere után abban állapodott meg a választmány, hogy a nagyfontosságu ügyet vizsgálat tárgyává teszi, állandóan megfigyeli s ha szükséges lesz, erélyes akciót indit.

— **Bartay Ede meghalt.** *Bartay* Ede kir. tanácsos, a Nemzeti Zenede igazgatója, ma reggel 9 órakor budapesti lakásán szivszélhüdésben meghalt. Áldásos müködésén tul mint zeneszerző is szép sikereket ért el.

— **A szultán trónralépésének évfordulója.** Konstantinápolyban nagyban készülnek a szultán trónralépésének évfordulóját megünnepelni, a mely a holnapi nap folyamán megy végbe. A legszigorubb óvóintézkedéseket is megtette ez alkalomból a rendőrség. Negyvenöt gyanus személyt elfogtak, köztük harminc örményt.

— **Ujságirók párbaja.** A Hunyár-Benedek ügyből kifolyólag ma délután a csálai erdőben *Vass* Géza, az Aradi Közlöny és *Benedek* Árpád, az Arad és Vidéke munkatársai pisztolypárbajt vivtak. Segédek voltak Vass Géza részéről *Pálmai* Lajos dr. és *Hunyár* Algernon, Benedek részéről *Sugár* Jenő dr. és *Kosztka* Mihály A párbajorvosi tisztet *Öttvös* Dániel dr. és *Herz* Andor dr. teljesitették. Sebesülés nem történt. A felek békülés nélkül hagyták el a párbaj szinhelyét. — *Kolozsvárról* táviratozzák lapunknak: Sulyos föltételü pisztolypárbaj volt ma délben *Szász* Ödön az „Ujság" segédszerkesztője és *Várady* Aurél dr. ügyvéd az „Ellenzék" munkatársa között. Segédek voltak Szász Ödön részéről Herceg Jenő és Hunwald Sándor dr. Várady Aurél részéről pedig Ováry Elemér dr. és Gajzagó Miklós dr. ügyvédek. Sebesülés nem történt.

— **Waldstätten és a honvédzenekar.** Egy kolozsvári lap irja: Azt a hirt kolportálják a városban, hogy *Waldstätten* báró táborszernagy lerendelte a honvédzenekart a tiszteletére rendezett vacsorán, azzal a kijelentéssel, hogy „nem vagyok kiváncsi a honvédzenekar játékára". Most illetékes helyről azt a felvilágositást vettük, hogy báró Waldstätten a honvédzenekart azért nem akarta hallani, mert fáradtan, kimerülve, érkezett meg Kolozsvárra, s igy egesz természetes, hogy nem lett volna kellemes, ha a vacsoránál folytonosan katonazene játszik. A táborszernagynak még torokfájása is volt, s igy alkalmatlan lett volna folytonosan kiabálnia, hogy környezete megérthesse.

— **Schenk professzor riválisa.** *Flammarion* Camille a hires astronomus belekontárkodott Schenk professzor kutatásaiba. A napokban ő is müvet adott ki, a melyben fejtegeti, hogy előre meg lehet állapitani a születendő gyermek nemét. Az ő elmélete a *szineken* alapul s azt állitja, hogy a férfi és nő különböző szinből lehet a gyermek nemére következtetni. Próbákat tett különböző szinü pillangókkal s a próbák mind beváltak. De megjegyzi, hogy a táplálkozás is nagy befolyással van s ebben osztozik Schenk teoriájával.

— **Előlegezett mandátum.** A balaton füredi fürdővendégek névsorában az augusztus közepén Balaton-Füredre érkezett fürdővendégek jegyzékében e névvel találkozunk: *Vajay* István, országgyülési képviselő és plebános, Bölcske. Ugy gondoljuk, korán előlegezte a balatonfüredi fürdőigazgatóság ezt a mandátumot, mert Vajay István még nem tagja a magyar képviselőháznak, sőt valószinüleg nem is lesz.

— **Egy kis félreértés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszternek az erdélyi püspöki cim kérdésében kibocsátott rendelete érdekes esetre adott alkalmat a napokban. Az erdélyi róm. kath. egyházmegye püspöke: gróf *Majláth* Károly-Gusztáv-Jenő-Benő-Mária az előbb emlitett rendelet kiadása óta Kolozsvárra szóló hivatalos levelezéseit: „Az erdélyi püspöktől" feliratta és: „Az erdélyi egyházmegyei méltóságos igazgató tanácsnak Kolozsvárott" cimzéssel expediálja. Egy ilyen levelet a postás az erdélyi ev. ref. igazgató tanácshoz kézbe itett. Az átvevő titkár a levelet — miután nem lehetett megállapitani, hogy nem *Bartók* György erdélyi püspöktől jön-e — felbontotta és betekintés után: „Hiányos cimzés miatt felbontottam" megjegyzéssel juttatta el a róm. kath. igazgató tanácshoz.

Hamarosan küldött jelent meg persze, a ki azt vitatta hogy a cimzés nem hibás.

— Már hogy ne volna hibás — felelt a titkár — hiszen nem lehet megállapitani, hogy a róm. kath. vagy az ev. ref. igazgató tanácsnak szól-e. Másrészről dr. Bartók püspök távol van Kolozsvártól s igy postán tőle is jöhetett levél. Egyébként pedig tessék megmondani az apátkanonok urnak, hogy a mennyiben máskor is ide kézbesitenek ilyen cimzésü levelet, azt szintén felbontom.

Pár nappal később a tájékozatlan postás egy hasonló cimzésü levelet megint az ev. ref. igazgatótanács titkárának kézbesitett, a ki is hasonló módon járt el azzal, mint az előzővel.

Erre persze kitört a háboru, de most már nem a titkár, hanem a szegény postás ellen irányult a megtorlás. Az apátkanonok minden lépést megtett, hogy elvegye méltó büntetését . . . A milyen világot élünk, bizony nem lehetetlen, hogy el is csapják a szerencsétlen flótást.

— **Elhunyt herceg.** Stuttgartból táviratozzák: Ideérkezett taviratok szerint *Herman* szász weimari herceg ma reggel Berhtesgadenben meghalt.

— **Öngyilkos lengyel festő.** *Lembergből* jelentik, hogy *Biernatzky* Rudolf kiváló lengyel iró és humorista ma *agyonlőtte magát* az egyik lembergi biztositó-intézet hivatali helyiségében, melynek titkára volt. Biernatzky levelet hagyott hátra, a melyben kéri, hogy feleségének kiméletesen adják tudtára öngyilkosságát. Az öngyilkos irónak három gyermeke maradt.

— **Uj beosztás.** A nagyváradi m. kir. posta- ér távirda-igazgatóság közhirré teszi, hogy folyó évi szeptember 16-tól kezdődő érvénnyel az Arad vármegyébe kebelezett *Monyoró* és *Bokszeg* községeket, valamint az utóbbihoz tartozó Kontrató, Lenoncour, Rovina, Rosin pusztákat, Franciatelep és Uj-Bokszeg telepeket a bokszeg-beéli vasuti távirda kézbesitési köréből a beéli államtávirda kézbesitési körébe osztotta be.

— **Gyermekei előtt a halálba.** Salzburgból távirják, hogy *Mühlbacher* Berta magánzónő, ma gyermekei szeme láttára a harmadik emeleti lakásának ablakából a földre vetette magát és szörnyet halt. Az asszony tettét üldözési mániában követte el. Két év előtt egy izben már bevolt csukva a tébolydába, de mint gyógyultat haza bocsátották, ma azután ismét kitört az őrület rajta s ily állapotban követte el tettét.

— **Német orosz barátkozás.** A cár közeledő párisi utazása alkalmával Németország is megragad minden alkalmat, hogy kedveskedéseivel ellensulyozza a franciák russzofil tüntetéseit. E barátkozó politikának apró, de azért sokat mondó jele az az eset is, amelyről egy szentpétervári távirat értesit bennünket. A *Herald* jelentése szerint *Vilmos* császár arra a hirre, hogy a porosz határon, Rominten közelében lévő *Wystitten* orosz város-ka leégett, utasitotta, a rominteni hatóságokat, hogy a károsultakat élelemmel és ruházattal segitsék, ugy hogy a legközelebbi napokra enyhitve van a lakosság nyomora. A nevezett lap értesülése szerint ezt a spontán segitséget az irányadó

orosz körökben nagy hálával és elismeréssel fogadták.

— **Utazás a Wertheim-kassza körül.** Aradmegyének két egymással szomszédos községe: *Muszka* és *Galsa* évek óta ugy vetélkednek a községi pénztárért, mint Péter és Pál a fülemüle-füttyért. Ma azt irja muszkai tudósitónk, hogy Muszka község birája *Kilb* János megválni készül állásától, mert a megye hatósága elrendelte a községi pénztár Wertheim-szekrényének átvitelét a körjegyzőség székhelyére *Galsára*. Ez az ügy már nehány év óta huzódik s e hó 31-re kell a pénztárt átszállitani, ellenkező esetben a birót állásától fel kell függeszteni. Kilb a felfüggesztés elől lemondásával kitér.

— **Esküvő.** *Weiszberg* Sándor szeszgyári üzletvezető Nagy-Becskerekről vasárnap délután 5 órakor vezeti oltárhoz *Szalay* Hedvig kisasszonyt, *Szalay* Zsigmond aradi kereskedő leányát.

— **Lepke a halálos ágyon.** *Frigyes* császárné halálos ágyánál érdekes kis eset történt. Mialatt a császárnő haldoklott s kezei a német császár kezében voltak, a nyitott ablakon egy himes szárnyu kis lepke repült be és egyenes a haldokló arcára repült. Ezután a császárnő egy mély sohajjal kiadta lelkét, mire a kis lepke is ugyanazon az ablakon a melyen berepült, kiszállt.

— **Előmunkálati engedély meghosszabbitása.** A kereskedelemügyi miniszter a „Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára" budapesti cégnek a magyar kir. államvasutak Békés-Csaba állomásától a békés-csabai vasuti utcán és főtéren át a békési utra és innen folytatólag a békési müut mentén Békés nagyközség belterületén át a pusztaföldvár-békési helyi érdekü vasut Békés állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu helyi érdekü villamos vasutvonalra az 1899. évi szeptember hó 5-én kelt rendeletével kiadott és a mult évi szeptembnr hó 11 én meghosszabbitott előmunkálati engedély érvényét a lejárattól számitandó egy év tartamára meghosszabbitotta.

— **Megcáfolt manöver-szerencsétlenség.** A napokban mi is megirtuk, hogy *Aurolzmnüster* mellett a hadgyakorlatnál egy tartalékos császárvadász a vezérkarra lőtt éles töltéssel, s a golyó a vezérkar mellett álló egyik katonát találta. Mint Lincből jelentik a hir nem felel meg a valóságnak, halálos sebesülés egyáltalán nem történt.

— **Rekruták bevonulása.** A közös hadsereg ujoncai, eltérőleg az eddigi szokástól, az idén nem egy napon vonulnak be. A magyarországi 4. (Budapest), 5. (Pozsony), 6. (Kassa), 7. (Temesvár), 12. (Nagy-Szeben) és a 13. (Zágráb) hadtestek keretébe tartozó ujoncokat október hó 7-ére hivták be. A csehországi 8. és 9. hadtestek rekrutái, tekintettel arra a körülményre, hogy e két hadtest gyakorlatai csak szeptember 20 án érnek véget, csak október 14 én tartoznak jelentkezni. Az 1., 2., 8., 10., 11. és 14. hadtestek ujoncai, valamint a 8. és 9. hadtestek Csehországon kivül állomásozó csapatainak rekrutái október 7-én vonulnak be. Ugyanezen a napon jelentkeznek a bosnyák és hercegovinai csapatok rekrutái is. Az egyéves önkéntesek, valamint a haditengerészet összes ujoncai október 1-én kezdik meg tényleges szolgálatukat.

— **A lovagrend.** *Boros* Samu, a párisi kiállitás magyar-sajtó referense tegnap a francia becsületrend lovagkeresztjét kapta érdemei elismerésül. Soha még magyar embernek oly sok helyen el nem ismerték az érdemeit, mint Boros Samunak.

Mindazáltal megörült a szép kitüntetésnek és el is dicsekedett vele nyomban egy borkereskedő-barátjának, aki szintén megkapta annak idejében az érdemrendet. Különben a rossz nyelvek azt beszélik e borkereskedőről, hogy a borászat terén szerzett érdemei is inkább a vignetta-nyomda-ipar és a vegyészet körébe vágnak.

A borkereskedő gunyolódni kezdett:

— Gratulálok! Megkaptad a lovagreneet, de — *ló* nélkül.

Boros Samu azonban visszavágott:

En is gratulálok neked. Hisz te is megkaptad a becsületrendet — *becsület* nélkül.

— **Zendülés egy kadetiskolában.** New-Yorkban a tisztek tulságos szigora miatt a napokban fellázadtak egyik kadetiskola növendékei. A kis kadetok, számszerint 150 en az udvaron levő ágyukat *az iskola-parancsnok lakásának* szegezték s annak töltéséhez kezdtek. A parancsnok még idejekorán észrevette a veszedelmet s a szomszédes laktanya legénységst alarmirozta. Ezek azután lefegyverezték a kis lázadókat s most a börtönben várják a büntetésüket.

— **Polgármester a nyilttérben.** *Mamusich* Lázár szabadkai polgármester a „Bácskai Hirlap"-ban az alábbi érdekes nyilatkozatot teszi közzé: „A Bácskai Ellenőr" 69. számának nyilttéri rovatában „A komiszság netovábbja" cim alatt névaláirás nélkül megjelent cikkre vonatkozólag kijelentem, miszerint állásommal összeférőnek nem tartom, hogy ismeretlen cikkiróknak és rágalmazóknak válaszoljak és pedig azon okból, mert nem átailottak személyemet a *Gálfy* és *Váli* között történt, tehát tőlem teljesen nem függő afférrel minden indok nélkül kapcsolatba hozni és személyemet szándékosan sértegetni. A nagyközönség iránti tiszteletből azonban ennek tájékoztatása céljából kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy sem nekem, sem pedig a hatóságnak fizetett lapjai nincsen k. Minthogy ezek szerint az ellenem intézett támadások minden alapot nélkülöznek és kiszinezett valótlanságokat tartalmaznak és azok tisztán csak politikai indokból származhatnak, azokra bővebben válaszolni érdemesnek nem tartom. *Mamusich* Lázár polgármester".

— **Lord Russelné.** A minapában megirtuk, hogy az angol király nem vette figyelembe azt a kérvényt, melyet 800 aláirással intéztek hozzá a bigamiáért elitélt Lord *Russel* megkegyelmezése érdekében. Londonból most azt jelentik, hogy Russelné, a lord második felesége, a kivel a bigamiát elkövette, egy laphoz intézett hosszabb levélben tiltakozik az angol belügyminiszter eljárása ellen, a ki nem javasolta a királynak a lord megkegyelmezését. Russelné azt irja, hogy férje nagyon beteg és nem képes elviselni a börtön levegőjét és hogy ha a nemes lordok egy kissé alaposabban foglalkoztak volna a vádval, ugy kitünt volna férje ártatlansága, a ki egy közönséges esküdtszék bizonyára felmentett volna. Russelné különben hirül adja, hogy férje, mihelyt kiszabadul, állandóan Amerikában fog letelepedni.

— **Angol vendégek Budapesten.** A Budapesten időző angol unitárius hölgyek ma délelőtt megnézték az Országos Nőképző Egyesület zöldfa-utczai intézetét. A hölgyeket az unitárius egyház részéről *Márai* Lajosné, dr. *Ürmössy* Gyula és *Kocsmárosné Buzogány* Mária, az *Erzsébet*-nőiskola tanárnője vezették. Az intézetben a vendégeket *Rudnay* Józsefné elnöknő, *Krug* Teréz igazgatónő, *Pályi* Sándor igazgató, *Buttow* Mártha angol nevelőnő és a jelen volt tanári kar fogadták. A vendéget az intézet minden helyiségét megtekintették és a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak azoknak mintaszerü berendezéséről. A főzőiskolát is megnézték és a konyhában megkóstolgatták az idei befőtteseket. Nagyon megtetszett nekik itt is az uralkodó rend és tisztaság. Másfélórai időzés után ujolag elismerésüket fejezték ki és beirták neveiket az intézet vendégkönyvébe. A vendégeket a tanári kar megajándékozta az intézet történetének leirásával. A férfiak *Székely* Ferenc királyi főügyész, unitárius egyházi-főgondnok vezetésével a Nemzeti Muzeumot tekintették meg, hol *Hampel* József egyetemi tanár, muzeumi igazgató őr kalauzolta őket. Később a hölgyek is csatlakoztak a társasághoz.

— **Huszonhétszer büntetett osztrák.** Az osztrák lapok, ha módjuk van rá, nagy előszeretettel szokták hansulyozni, hogy ezt meg ezt büntettet náluk *magyar* ember követte el. Dőlt betüvel szedetik éppen igy, — hadd lássa a világ, hogy a magyar milyen vad, bünrehajló népség. Alig van a fajtájából idegen országokban s a milliók közül lám csak mégis ő válik ki a rosszaságával. Igy jut aztán a magyarság Slezák, Weinfeld, Pripicska, Sziemencsics és hasonló derék *magyar* bünösökhöz. Persze, soha még beszélni sem hallottak magyarul, de éldegéltek egy darabig az ország nyakán: ide való illetőségüek. Igy állván a dolog, mi most tisztelettel visszaadjuk az osztrák sógornak a kölcsönt, még pedig sokkal több igazsággal. A szegedi rendőrség csavargás, kéregetés, dologtalanság miatt elfogott tavaly októberben egy embert, aki *Seibelt* Ferencnek mondta magát. Tolonci sorba tették s meginditották az illetőségi eljárást. Egész mostig, tehát idestova egy évig tartott ez s az akta kilósodni kezdett, mikor végre Seibel bevallotta, hogy igazi neve *Janich* Adalbert és Wilhering alsó-ausztriai községbe való. A rendőrség tudakoló irást küldött ide s erre most a wilheringi előljáróság közli, hogy az atyafi csakugyan odavaló s nagyon vigyáznak vele, mert különböző büntettekért már *huszonhétszer volt büntetve*. A rendőrség a jeles osztrákot ma délben elinditotta hazafelé.

— **Rendőri sajtóirodák a vidéken.** A *Pol. Ért.* jelenti: A vidéki nagyobb városokban, hol rendszerint több napilap is van, a rendőri tudósitások nem voltak egyöntetüek, mi gyakran igen sok kellemetlenséget, ferdeséget szült. Mindez onnan eredt, hogy a rendőrség nem adta ki rendesen a lapoknak szánt, s a közönséget is érdeklő közleményeit, hanem az egyes tudósitóknak kellett azt kiaknázniok. Most, mint értesülünk, a budapesti sajtóiroda mintájára több vidéki városban hasonló irodákat fognak felállitani. Kolozsvárott a napokban már meg is kezdi müködését.

— **Megvakitott asszony.** Szegeden egy asszony nyomorékja lett a kuruzslásnak. A szeme fájt *Kovács* Erzsébetnek, de nem orvoshoz fordult, hanem elment *Dudás* Andrásnéhoz és ezzel gyógyittatta szemeit. A kuruzsló aztán reáolvasott az asszony szemére, s hogy a ráolvasásnak nagyobb hatása legyen, kenőcscsel dörzsölgette. Sem a ráolvasásnak, sem a kenőcsnek nem mutatkozott hatása, mire a javasasszony valami folyadékot csöpögtetett a hozzá bizalommal levő asszony szemeibe. Ezektől a csöppektől aztán örökre elsötétült Kovács Erzsébetnek a szemevilága. Napok óta nem lát s ma már annyira megriadt a szerencsétlen asszony, hogy az orvoshoz futott és elpanaszolta a baját. Az orvos ápolás alá vette az asszonyt, akiről azonban ma még nem tudni, hogy valaha visszanyeri-e a szemevilágát? A rendőrkapitányság a kuruzsló asszony ellen meginditotta az eljárást.

— **Rövid ut.** Berlinben *Pettenburger* mérnök tegnap terjesztette be tervezetét a Berlin-Hamburgi villamos gyorsvonat kiépitésére. A tervezet szerint a vonat az utat két és fél óra alatt tenné meg. Az állomásokon csak egy fél percet időzne a vonat. Az alaptőke 10 millió márka lesz, az üzemtőke 1.050.000 millió márka.

— **Ez is hitvesi hűség.** Kölnből irják, hogy *Neuenahr* fürdőben egy ottani előkelő kereskedőt neje a tébolydába záratta. Az asszony három markos legényt fogadott a kiknek 150 márkát fizetett s ezekkel éjnek idején elcipeltette férjét. Az esetet a fürdőbeliek megtudták s az asszonyt feljelentették a biróságnál, miután tudvalevő dolog volt, hogy tettét azért követte el, mert kedvesével akart zavartalanul élni.

— **Merénylet egy pap ellen.** Párisban egy *Croissant* nevü pap már két izben kapott névtelen levelet a melyben lelövéssel fenyegetik. Tegnap este az abbé ajtaján kopogtak s a kérdésre, hogy ki az, az volt a válasz, hogy a sürgönykihordó. Alig hogy kinyitotta az ajtót, két revolverlövés dördült el, de szerencsére egyik

sem talált. A felriadt házbeliek kutatni kezdték a merénylőt, de sehol sem találták s a kapun nem menekülhetett mert az zárva volt. A rendőrségnek az a gyanuja, hogy a merényletet valamelyik házbeli lakó követte el.

— **A kedélyes szegediek.** Mire rá nem érnek Szeged bölcs tanácsában, azt élénken jellemzi a következő „jogi" eset, mely, — mint szegedi tudósitónk jelenti — a szegedi tanács mai ülésén egy fürdőjegy körül forgott. Egy szegedi uriember ugyanis a minap kádfürdőjegyet váltott a városi fürdőben, azonban nem használhatta. Várt ugyanis egy félóráig, de mert akkorára sem kapott helyet, kénytelen volt sürgős teendői miatt eltávozni. A pénztárnál azonban visszakövetelte a pénzét. Ott megtagadták, azzal az indokolással, hogy a javadalmi hivatal utasitása értelmében felülbélyegzett kártyát nem szabad visszafogadni. A fürdővendég ezt panaszolta el a jegy mellékelésével a polgármesteri hivatalban. A tanács véleménye megosztott a jegy körül. *Ivánkovics* tiszti főügyész például azon a véleményen volt, hogy a pénzt vissza kell adni, mert a jegy, amelyet a pénztárnál váltottak, nem lett elhasználva. *László* helyettes polgármester viszont hivatkozott azokra a visszaélési eshetőségekre, amelyek ilyen körülmények között előfordulhatnak. Hosszabb vita után aztán ugy határozott a tanács, hogy méltányossági szempontból ezuttal visszatériti a jegy árát, kimondotta azonban egyuttal, hogy ez nem képez precedenst, mert senkinek sincs joga hasonló esetben visszakövetelésre.

— **Szélhámos szállascsináló.** Csunyául becsapott — mint nekünk irják — Csurgón és Csurgó környékén egy csomó embert egy vakmerő szélhámos. Hadnagyi ruhában augusztus 22-én reggel megjelent a csurgói városházán és bejelentette, hogy a 34. gyalogezred 25-én délután 3 órakor odaérkezik. Ő azzal van megbizva, hogy szállást csináljon nekik. A biró rögtön utasitott egy rendőrbiztost és egy rendőrt, hogy menjenek a hadnagy urral szállást csinálni. Ez meg is történt és a házakra ráirták a beszállásolt legénység számát. Ezzel végezve, a hadnagy kocsón kért a birótól 20 koronát és még több magánembertől is ugyanennyit, azzal a kifogással, hogy pénze elfogyott, de majd a regiment hoz mast. A hadnagy még két nap időzött Csurgón, aztán hirtelen eltünt és a szomszéd falvakban ismertette meg ugyanezt a manővert. Mikorra rájöttek a turpisságra, már csak hült helyét találták. A szélhámost a csendőrség körözi.

— **Gyilkos férj.** Szegedről táviratozták, hogy *Pap* Arpád szentesi lakos, aki feleségével, kivel egy év óta kelt egybe, állandó civódásban élt, ma merényletet követett el felesége ellen. Az asszony tegnap elhagyta férje házát és elment a rokonaihoz. A férje azonban utána ment és revolverrel mellbe lőtte az asszonyt. Azután egy másik golyóval magát lőtte meg. Az asszony meghalt, a férfi sulyos betegen fekszik.

— **Preciosa és a szép Lujza.** Sokszor nem tudja a közönség megerteni, hogy egyes szindarabokat miért adnak csak evek multával megjelenésük után. Az okok igen sokszor olyanok, amelyek kivül esnek a művészet és a szinházi kritika határán. Ilyen okokból késett például olyan hosszu ideig Wolff Sandor Preciosája is, amelynek zenéjét Weber irta. Ezt a szindarabot csak 1821 ben adták először Berlinben, pedig Wolff, aki 1812 ben Weimarban drámai szinész volt, már ekkor elküldte a darabot a berlini udvari szinház igazgatójának: Ifflandnak. Iffland egy hét multva a következő levél kiséretében küldte vissza a darabot a szerzőnek:

„Egy 130 tagból álló rablóbanda pőre folyik most Berlinben, amely már három év óta gyujtogatott és rabolt a város környékén. A rablók cigányok és Berlin közelében már két falut is fölgyujtottak. Pőrüket, különféle okokból, többé-kevésbbé mindenki figyelemmel kiséri. Főképpen a főbünös keltette föl az általános érdeklődést. Ez egy Lujza nevü szép leány, aki gyermekzsirból készitett fáklyákat és a legnagyobb nyugalommal végezte a gyujtogatást. Vannak emberek, akiket igen érdekel e leánynak rabló-naivitása, mások ismét szépségét csodálják. A közönség egy része mágylyára akarja vitetni, másik része pedig, ősi vadsága miatt szabadonbocsátását követeli. Az udvar ennélfogva nem engedi meg a darab előadását."

Az okozta, hogy a Preciosa csak kilenc évvel később került szinre, mert Berlinben cigánypört tárgyaltak, és igy ez a Preciosa cigányalakjairól elvonta az érdeklődést. Pedig a darab a legjobbak közé tartozik és mind a mai napig fenntartotta magát a szinpadon. Egyes dalrészei népszerüek is.

— **Betörés Zádorlakon.** Zádorlakon ismeretlen tettesek betörtek *Eisele* József lakásába, az egyik szoba ablakát kifeszitették és a szobából minden elvihetőt elraboltak. Elvittek két dunnát 62 korona értékben, egy fejrevaló kendőt 5 korona értékben, egy darab vörös selyem kendőt 3 korona értékben, 1 négy koronát érő lepedőt, egy fehér inget három korona értékben és egy nyolc koronát érő nikkel zsebórát. A tettesek munkája gyakorlott kezekre vall és a betörést oly ügyesen végezték, hogy nyomot sem hagytak maguk után A csendőrök erélyes nyomozást inditottak és remélhetőleg meg is fogják keriteni a vakmerő tetteseket.

— **A verkli.** A párisi zenészerzők között akadt nehány, a ki kifogást emelt az ellen, hogy a verklisek a szerzeményét engedély nélkül játszszák. A párisi rendőrség le is tartóztatott nehány verklist. A szegény emberek védelmét Cremieux, a kiváló ügyvéd vállalta el. Több zeneszerzőnek kikérte a vélemenyét arra nézve, hogy milyen kára van a komponistáknak, ha a verkli játszsza a szerzeményeiket. Cremieux érdekes feleleteket kapott. Ezek közül való Halévynek, a Zsidonő szerzőjének a levele is:

— Kedves barátom! Nem hiszem, hogy akadna egyetlen komponista, a ki azt hinné, hogy a hire csorbul, ha nehány melódiáját a verklik is játszák. Éppen ellenkezőleg, azt hiszem, hogy a melódiaknak a közönség körében való ilyen terjesztése a zeneszerzőknek kedves, mert népszerüvé teszi a zenét és a szerzőjét is Az igaz, hogy a zeneszerzők jobban szeretik a nagy énekeseket, a kiváló tenoristákat, az ünnepelt primmadonákat, de a nép hangjának is meg vannak a jó oldalai. Kár volna ezeket tehát becsmérelni.

De szomoru a dologban, hogy a verklik az ujabb nagy technikai fejlettség ellenére kintornák lettek a szó teljes ertelmében. Mert annak előtte, a mikor opera áriákat és népdalokat játszottak, a népre müvelő hatásuk volt. De ma, a mikor utcai dalokat, operett-részleteket, táncdarabokat játszik, — gyakran a legizléstelenebb egymásutánban — nem szivesen hallgatja senki a verklit.

— **Zsebmetszők a vonaton.** Vakmerő és a maga nemében nem mindennapos lopást követtek el *Gavranó* Nikoláj mokrini gazdán ma reggel a szeged-temesvári vonalon. Gavranó ugyanis felszállt Mokrinon a vonatra, s több ismeretlen ember társaságában tette meg az utat Temesvárig. Ideérkezve, kereste tárcáját, melyben a jegyén kivül 2800 korona készpénz is volt, de hiába, a tárca nem volt sehol. Kétségtelenné vált, miután a fülkét is kikutatták, hogy a pénzt tőle ellopták. A kétségbeesett ember azonnal jelentést tett az esetről a rendőrségnél, a hol elmondotta, hogy utazás közben elnyomta az álom s valószinüleg e közben lopták el a pénzét. A fekete bőrtárcában 10 drb. 100 forintos és 40 drb. 10 forintos bankjegy volt. A szerencsétlen Gavranó azért ment Temesvárra, hogy ott holmi adósságokat rendezzen. A rendőrség az ügyes zsebtolvajt széles körben nyomozza.

— **„Gonosztevőknek büntetése."** Mármarosmegye bünügyi rendtartásából, mely 1165 ben kelt, a Jogtudományi Közlöny nyomán közlünk a következőkben néhány érdekes részletet. A régi jó idők teljes képét mutatja ez a kis szemelvény:

Minden magistratus Fő Kötelességének egyike a Gonosz tevőknek büntetése, melly kötelesség közönségessen mennél nehezebb s veszedelmesebb, annyival nagyobb szemességet kiván minden Magistratustól, hogy azon Isteni Szentséges Személyt, melyet e földön visel, akár hirtelenségből, akár gondatlanságból származható hellytelen tselekedetével meg ne förtöztesse. Ha tehát valamiben, ebben valóban szükséges az egyenes és egyenlő rendtartás, hogy sem az artatlanok büntetlenül ne szenvedjenek, sem az Bünösök érdemek felett feökképpen az hosszas Tömlöczözéssel ne sanyargattasanak, szükséges azért a Gonosz tévőknek, mind el Fogattatásoknak, mind Tömlöczözések, mind Törvény ki szolgáltatásának módjái kiszabni.

Senkinek ez után a Privátas Urak közül nisi sit summum Periculum in mora, magok Embereit, vagy egy, vagy más aprólékos és nem Magistratust illető vétkekért, szolgájokat, vagy Jobbágyokat szó Fogadatlansagokért, a vármegye Tömlöczében sanyargatni szabad nem lészen, hanem ha elsőben az ordinárius Vice-Ispánynak meg jelenti, ki is meg vizsgálván az ollyatén Rabnak tettét, ha Tömlöczre méltónak itéli, szabja ki mindjárt akkor, küldje meg a Strázsa Mesternek is a Vas Váltsagot, ugymint 24 x-okat, azon kivül pedig tartozik Rabját toto Detentionos tempore ételtel provideálni, különben Commissio mellett sem lészen szabad a Strázsa Mesternek a privátus Rabokat bé venni sub ammissione officii.

Minthogy ezen szük Földön ugy is nehezen élnek a szegény Rabok, szoros kötelességében áll a Magistratusnak, hogy ha valaki a Tömlöcnél lévők közzül gyanuságban esne a Raboknak koldulással öszve szedett pénzeknek el sikkasztásáról, hogy azonnal szorossan investigálja s az ollyatént mint valóságos tolvajt exemplariter büntesse.

Sem Törvényszék, sem Gyülés soha ebéd után ne tartasson.

A Sententiák Publicátiója, mindenkor ebéd előtt légyen, és ugy alkalmaztassék, hogy ha a megsententiáztatott halálra való, mindjárt akkor kitétethessen a halálhoz való készülésre, és harmadnapon exequáltathasson ha paraszt.

— **A francia igazságszolgáltatás.** A francia esküdtszék előtt a gyilkost neha könnyebben mentik fel, mint a tolvajt. A Figaro érdekes összeállitást közöl az április második felében történt tárgyalásokról. Az esküdtszek a következő itéleteket mondta ki: 16-án: lopás, két évi fegyház; 17-én: lopás, két évi fegyház; 17-én: lopás, hat évi kényszermunka; 18-án: emberölés, öt évi fegyház; 19 én: gyilkossági kisérlet, (Gelo Vera pőre.) felmentés; 20 án: hamisitás, egy évi fegyház; 22-én: pénzhamisitás, öt évi fegyház; 23 án: gyilkosság, öt évi fegyház; 24-én: szemérem ellen való sértés, három évi fegyház; 24 én: szemérem ellenes büntény, hat évi fegyház; 25-én orgyilkosság, (Grof Cornulier pőre) felmentés. Tizenegy bünper közül kettő felmentéssel végződött. Mindkettő feltünést keltő gyilkosság volt,

— **Gyorsutazás Amerikából.** A „Deutschland" német nevü gőzhajo 5 nap és 11 óra alatt tette meg az utat New Yorkból Plymoutba s ezzel megjavitotta az eddigi rekordot. A gyors gőzös ugyanis átlag 23·38 tengeri mérföldet tett meg óránkint, az eddigi rekord pedig 23 36 volt.

— **Szerelmi dráma.** Trigeano-Maggiora olasz falucskában tegnap Angiolina *Maglione*, ki a falu legszebb leánya volt, szeretőjét megtámadta a nyilt utcán s kérdőre vonta hütlenségéért. Az összeszólalkozás hevében a leány revolvert rántott elő s a férfira lőtt. A férfinak volt még annyi ereje, hogy e revolvert a leány kezéből kicsavarja s abból egy lövést a leányra intézzen. Mindketten halálosan megsebesülve most a kórházban fekszenek.

— **Elveszett.** Egy szegény ember, *Urda* István, elveszitett ma egy gépkönyvecskét 5 frt tartalommal és 405 koronás számlával. A becsületes megtalálót kéri, hogy a talált tárgyakat adja át a postán.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész Templom-utca 2. szám. Felvételeket eszközöl mindenkor időben saját mütermében és házon kivül.

— **T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdekló megbizásokat.**

—x— **A szülők figyelmébe ajánljuk az *iskolai beiratások* alkalmával, mint elismert jó hirnevü cégeket ifj. Klein Mór, Kerpel Izsó, Révész Nándor,**

Ingusz I. és fia és Kosminsky Lipót könykereskedőkel iskolakönyvek és tanszerek beszerzésére. Egyben utalunk e cégek mai hirdetésére.

—x— **Budapest főváros elsőrangu szállodája az *Angol királynő szálló*** (Deák Ferenc-utca 1) melyet különös figyelmébe ajánlunk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics* Ede — mint értesülünk — jutányos árkedvezményben részesiti vendégeit.

A legujabb tolvaj-praktika.

(A paprikás betörő.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, augusztus 31.

Megirtuk lapunk mai számában azt a vakmerő betöréses lopást, a mely *Brassóban* a minap előfordult. Az eset részleteiről tudósitónk ma a következőket jelenti:

A betörések és vakmerő tolvajlások krónikájában ritkitja párját az az eset, a mi Brassóban történt. Nyitott ablakon fényes nappal, mikor a lakók otthon voltak, bement egy elszánt tolvaj a lakásba, elkészülve a meglepetésre, a védekezésnek egy furfangos módjára szánta el magát. Paprikát vett magához s mikor tetten érték, ezzel a veszedelmes marészerrel védekezett. Szeme közé szórta a szobába belépő tulajdonosnak a paprikát s őt tehetetlenné téve, a tolvaj lopott tárgyaival felismerhetlenül kimenekült.

A vakmerő tolvajtás délután 5—6 óra közt történt. *Koós* Ferenc kir. tanácsos, ny. tanfelügyelő lakását fosztotta ki a furfangos betörő. Az érdemes agg tanfelügyelő Brassóban a bolonyai kut-utca egy földszintes házában lakik. Lakásának ablakai részben az utcára, részben az udvarra nyilnak.

Tegnapelőtt délután Koós Ferenc szokott sétájára ment el hazulról. Felesége és ép nála idősb öcsese, ifj. *Koós* Ferenc selmeci tanár maradt otthon. Az ablakokat a hüs alkonyat felé hajló időn kinyitották s az otthon maradtak a lakás udvar felőli szobájába mentek, hol ifj. Koós felolvasással mulattatta nénjét. Olvasás közben egyszerre zajt hallottak a szomszédos szobából, mintha valaki járna ott.

Ifj. Koós Ferenc benyitotta a szoba ajtaját, de amint be akart lépni, abban a pillanatban valami égető anyag csapódott a szemei közé, ugy, hogy egyszerre elvesztette a szeme világát és kinos fájdalmában visszatántorodott. A szobában levő tolvaj ***paprikát csapott a belépő szemei*** közé, s mig ez magához tért, felhasználta az időt, hogy az ablakon át elmeneküljön. Mire ifj. Koós ismét bemehetett a szobába már csak a feldult szekrényeket és kifosztott asztalfiókokat találta.

A helyi viszonyokkal, ugy látszik, jól ismerős tolvaj, az udvarra nyiló ablakon hatolt be a szobába. Két szobát kutatott föl és nem hagyott semmit érintetlenül. A szekrények tartalmát egyik szobában felforgatta, de nem vett semmit magához. A másik szobában álló irósztal fiókjában 6 drb 20 koronás bankjegyet, egy dobozban 13 koronát és mintegy 16 ezer korona értékpapirt talált. De meglepetve a védekezés és gyors menekülés zavarában, visszafutott ismét az első szobába s innen ugrott ki az ablakon át az udvarra. Menekülésében a 13 koronás dobozt az értékpapirokkal együtt az ablak párkányán hagyta.

A rendőrség semmi bünjelre nem akadt a lakásban. Ifju Koós sem láthatta meg a tolvajt, mert a szemébe szört paprika egyszerre elvette szeme világát. A rendőrség széles körü nyomozást inditott meg a vakmerő tettes kézrekeritésére, de még eddig eredménytelenül.

TANÜGY.

(—) **Tanitói kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Kabán* Józsefet a siketnémák aradi iskolájához a XI. fizetési osztály 8 ik fokozatába való sorolás mellett tanitóvá nevezte ki.

(—) **Lemondott tanitó.** *Hajnal* Imre pankotai ev. ref. tanitó Biharmegye Ant községébe választották meg s ezért állásáról lemondott. Az igy megüresedett állást két pályázó közül *Kalkó* Károly aradi áll. tanitóképezde végzett növendékkel töltötték be.

(—) **óvódai ünnepély.** A gáji községi óvódában a napokban volt a zárünnepély, amelyen jelen volt *Neumann* Adolf iskolaszéki tag és a szülők igen nagy számmal. Az ünnepély bizonyságot szolgáltat arról, hogy *Hanacsek* Lujza óvónő mily buzgalommal teljesiti hivatását.

(—) **Iskolai értesités.** Az ujszentannai állami polgári iskolában a beiratások szeptember hó 2-től 6 ig tartatnak meg. A tandij helybelinek és vidékieknek is 16 korona. *Szabó* Béla, igazgató.

(—) **Kereskedő-tanoncok beiratása.** Az aradvárosi kereskedő tanonc iskola osztályaiba a tanoncokat szeptember hó 3, 4, 5, 6 és 7 ik napjain veszik fel s ugyanazon napok délutánjain a javitó vizsgálatokat tartják meg. Felhivatnak tehát a kereskedő főnökök, hogy tanoncaikat a jelzett napokon beirassák annál is inkább, mivel a rendes iskolai előadások már szeptember hó 10 ikén megkezdetnek s a miniszteri utasitás 11-ik pontja értelmében az elkésve történő bejelentés mulasztásnak tekintetik s ez büntetés alá esik. Aradon, 1901. évi augusztus hó 30 án. *A kereskedő tanonciskola bizottsága.*

(—) **A tandijmérséklések.** A vagyoni viszonyok egyik igen jellemző körülménye az, hogy a szülők nagyrésze nem tudja fizetni a tandijat. Eddig 200 szülő jelentkezett, részint mérseklésre, részint pedig a tandij elengedésért különböző aradi iskolákban.

(—) **Felszabadult tanoncok.** Szeptember hó 1-én tizenkét aradi iparos tanoncnak lesz igen vig napja. A kapitányi hivatal iparügyi osztálya felszabadit 12 tanoncot, akik ilyenformán kilépnek az inas-korból s segédek lesznek. A felszabadulók névsora a következő: Balogh Péter, Bokorovits Oktáv, Grünstein Samu, Hendl Jenő, Jánosi Károly, Szervényi Ádám, Dengl Rezső, Világ Ármin, Szigmeth Károly, Hiebler Sándor, Münz Ferenc, Vorák József, Filimon János, Zsurkán János, Schulik Kálmán, Stoicu Constantin, Bernsteiner János, Ric Károly.

(—) **A buttyini állami iskolaban** a beiratás szeptember 2 an és 3 an lesz, a tanitás pedig szeptember 4-en veszi kezdetét.

(—) **Aradi felsőbb leányiskola.** A nm. vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter 55,226. sz. rendeletével megengedte alulirottnak, hogy Aradon a város anyagi és erkölcsi támogatásával ***magánjellegü felsőbb leányiskolát*** alapitson, illetőleg ennek első osztályát f. évi szeptember hó elsején megnyissa. A nyilvánossági jogot — mint ez ily esetben szokott lenni — a közoktatásügyi miniszter egyelőre függőben tartja, de kilátásba helyezi és az intézetnek módot nyujt arra nézve, hogy a növendékek a tanév végén *államérvényes* bizonyitványokat kaphassanak. Az intézetnek fejlődése, állandósitása és igy nyilvánossági joggal való felruházása annál is inkább biztositva van, mivel Arad szab. kir. város anyagi és erkölcsi támogatásában részesül. A felsőbb leányiskola célja a leánynövendékeknek a jelen társadalmi viszonyok által feltételezett és élethivatásukra szükséges általános müveltséget és a müveltségnek minden luxusát kerülve, az életben gyakorlatilag is érvényesitheto széleskörü magasabb ismereteket nyujtani. A felső leányiskolának *hat évfolyama* van. A megnyiló első osztályba felvétetnek legalább 10 éves oly leányok, kik az otemi iskola négy osztályát sikerrel végezték. Kik ezen foku tanulmányokról nyilvános tanintézetektől bizonyitványt nem mutathatnak fel, azok felvételi vizsgálat által kötelesek megfelelő elő-képzettségüket igazolni. Az intézetbe lépő növendékek következő dijakat fizetnek: Beiratási dij: (hittanitás, könyvtár stb. kisebb kiadásainak fedezetéül) 20 korona egész évre. Tandij egész évre 120 korona, mely havi, negyedévi, vagy félévi részletekben is fizethető. Az év folyamán kilépő növendékek is kötelesek az egész évi tandijat fizetni. Az intézet kebelében a rendes tárgyakon kivül mérsékelt dijak mellett francia társalgás és zeneoktatás is lesz. A tanártestület tagjai középiskolai tanárok és okleveles polgári iskolai tanitónők. A női állandó felügyeletet Özv. *Sváby* Pálné Turtsányi Gizella urnő, okleves polgári iskolai tanitónő, ki több éven át működött Aradon, fogja gyakorolni. Beiratkozni lehet augusztus hó 26-ikától szeptember 1 éig bezárólag, naponkint d. e. 10—12-ig egyelőre az Aradvárosi Felső Kereskedelmi iskola könyvtári helyiségében (földszint jobbra), vagy az igazgató magánlakásán (Deák Ferenc utca, Földes-ház II. em.) naponkint d. u. 2—3 ig Az intézet ugy, mint az állami felsőbb leányiskoláknál, internatussal lesz összekötve, a hol a növendékek női felügyelet alatt a leggondosabb nevelésben és ellátásban fognak részesülni. A teljes ellátás (lakás, élelem, felügyelet stb.) dija egy évre 600 korona, a mely összeg havi részletekben előre fizetendő. Az intézettel kapcsolatos leány-internatus vezetését és egész ellátását szintén özv. Sváby Pálné urnő volt szives elvállalni. A felsőbb leányiskola ötödik osztályára szintén lehet jelentkezni a már fentebb emlitett beirási idő alatt az igazgatóságnál. Minden egyéb ugy a szülőket, mint a növendékeket érdeklő, de itt fel nem emlitett részletekről felvilágositást nyujt az igazgatóság. Dr. *Somogyi* Gyula igazgató, intézettulajdonos.

KÜLÖNFÉLÉK.

☐ **A tanulás átka.**

Férj (keserüen): Emlékszem még az időre, a mikor mondani szoktad, hogy én vagyok egész világod.

Feleség: Meglehet; de azóta csillagászatot tanultam.

☐ **A bálnák szivóssága** Régen tudott dolog, hogy a bálnák rendkivül szivós természetüek. Most egy newyorki lapban közölt eset megint megerősiti, hogy a bálna a nehezen elpusztitható állatok közé tartozik.

A newyorki Beluga halásztársaság nemrég a Behring szorosban leteritett egy bálnát, a melyben egy a husába nőtt szigonyt találtak. A szigonyba a szokáshoz hiven be volt vesve annak a hajónak a neve is, amelyről a szigonyt dobták: Montezuma volt a neve. Ez a hajó pedig a polgárháboru idején létezett, a mikor több más hajóval együtt egy hadi taktika alkalmával Galvestonnál elsüllyesztették.

Tehát több mint ötven évig hordta testében a bálna a szigonyt.

☐ **A hazugság átka.**

— Ön az egyedüli nő, kit valaha szerettem!

— Akkor nem fogadhatom el udvarlásnak a nyárra. Nincs szükségem mükedvelőre.

☐ **Perui mumiák** A perui indusoktól a napokban három mumia érkezett a washingtoni Smitsohnian-Institutbe. Az Antropológiai Társaság tagjai nyitották fel a 370 éves mumiák ruháját. Az egyik mumia ruhájában két gyermekre is akadtak. A mumiák levelekkel voltak betakarva, amelyeket juttaszerü szövet fogott körül. A testállásuk olyan volt, hogy a térdük majdnem érintette az állukat. Csak kevés hus és bőr volt már ép, de a nőnek megvolt a hosszu fekete haja és a gyermek fejét is dus haj borította. A tetemek valószinüleg közönséges indusok voltak, mert nem volt arcukon fa álarc, amilyet a magasabb rangu indusok arcára szoktak tenni. Ezt bizonyitja, hogy három mumiát göngyöltek egybe. A mumiák rangját a tudósok különben a melléjük helyezett ékszerekből és egyéb csecsebecsékből is meg tudták itélni. Az egyikben egy értékes vázat találtak, amelynek egyik oldalán egy repülő madár volt festve. A másikban egy tiszta kosarat, olyan állapotban, mintha mostanában készült volna Tetszetős volt a fonása és három részre volt osztva.

☐ **Öröm az örömben.**

Dolly: Ugyanesak izgató és édes lehetett kocsizásod az automobilban.

Mollie: Izgatónak elég izgató volt, de nem volt édes. Károly kénytelen volt mindkét kezét használni az automobil kormányzásánál.

Iskola-idény 1901—1902.

Iskola-könyvek
és
tanszerek

hiteles jegyzékek és pontos előirás szerint kaphatók az összes iskolák számára:

Ifj. Klein Mór
könyv- és papirkereskedésében
Fehér Kereszt-épület.

Kerpel Izsó
könyvkereskedése és antiquáriumában
Andrássy-tér 20. sz. alatt.

Révész Nándor
könyv- és papirkereskedésében
Szabadságtér 20. sz. alatt.

Ingusz I. és Fia
könyvkereskedése és antiquáriumában
Templom és Kazincy-utca sarok

Kosminsky Lipót
könyvkereskedése és antiquáriumában
Templom-utca 6. sz. alatt.

A fenti cégek mindegyike szavatol a tankönyvek, irószerek és taneszközök stb. használhatóságáért.

CSARNOK.

A kegyelet.

Irta: *Tormay Cécile.*

A nagy udvar szögletében összebujtak a gyerekek . . . egy öreg anyóka meséjét hallgatták. És fejük felett bólintgattak a kisvárosi akácok, a szellő pedig behajtotta hozzájuk a mezők tavaszi illatát.

Vasárnap délután volt és az anyóka mesélt; mint ahogy már évről-évre tette, mesélt a körülötte felnövekvő nemzedékeknek szokatlan dolgokról: hazaszeretetről, daliás időkről, a fia hősiességéről. Pedig ismerte már a házban mindenki az ő történetét, mégis kegyelettel hallgatták valamennyien s megadóan türték ártatlan kicsinylését. Mert hát az öreg asszony szemében csak azok a „régiek" voltak tiszteletreméltó emberek, s bizony alaposan lenézte ezt a fiatal népet, amiért egyikük sem küzdötte át a negyvennyolcas évek foradalmir viharát . . . Csak egy esetet tudok, mikor valamelyik paraszt gazda fellázadt megvetése ellen s epésen dünnyögte, hogy „ez is jobban tenné, ha hallgatna" . . . Az anyóka kicsinylően tekintett rá.

Gyakran megálltam én is ott az udvar szegletében s a gyermekek feje fölött nem egyszer pillantottam kiváncsian a szabadságharc ez élő ereklyéjére. Öreg volt már, nagyon öreg s ha a nap reá sütött, olyankor mindig megsajnáltam, mert az aranyos tündöklő fényben millió barázdái, mint a virágzó természetnek szóló megannyi szemrehányás tüntek elém.

Ma is látom még, ahogy ott ült nagy karosszékben az ákácfák alatt. Látom, amint meseközben szegény öreg kezeivel reszketve igazgatta fejkötőjének agyonmosott fodrocskáit.

— Ugy bizony, gyermekeim, — szokta mondogatni valami megható nagy bölcseséggel, — ti nem tudjátok többé, mi volt a szabatságharc és kik voltak azok a hősök, akik mind meghaltak értetek . . . De én tudom! — és azután mindig ujra elülről kezdte a történetét, feledékenységében kedvesen zavarva össze az eseményeket, cserélve fel a neveket. Olykor azonban, mintha megérezte volna, bizalmat lanul nézett körül, majd szomorúan simitotta végig homlokát s egy pillanatig hallgatott . . .

Nagy, végzetes eseményekről néha csak futólag szólt, vagy éppenséggel megfeledkezett, de arról, hogy Jelacsicsnak egy csunya granicsárja világos nappal kilopta az ólból a csirkéket, sa muszka kozákok megeték a fagygyugyertyát, minderről hosszasan tudott mesélni. No meg egyetlen Sándor fiáról nem fáradt volna bele reggelig beszélni, hogy milyen derék, bátor gyerek volt az, s hogy ha engedi, elment volna már a háboru kezdetén katonának. Tartóztatta, marasztotta, mert özvegy asszony létére az a fiuvolt minden boldogsága, meg aztán csak akkor töltötte be tizenötödik évét az istenadta s tavasszal jobb hireket is hoztak a városokon átvonuló honvédek: „győztünk mindenütt!"

— Amig győztünk, — sóhajtá az anyóka, mindjobban meggörnyedve székében, — addig volt lelkem, hogy tartóztassam, a gyereket, de mikor a szomszédoktól megtudtam, hogy uj ellenség jön az országba, mikor meghallottam, hogy jön a muszka, akkor magam küldtem el Sándort a városvégi táborba, habár gyerek is még, álljon be katonának.

Mikor elment a fiu, nekem sem volt otthon maradásom, messziről követtem az uton. Amerre néztem, katonák jöttek-mentek és én, Uram Isten, nem hittem a szemeimnek; az a sok katona körülöttem mind csupa gyerek volt . . . Más országban labdázni mentek az ilyen fiuk a mezőre, nem pedig meghalni.

Uton-utfélen szólt a verbunkosok nótája, egy nyitott csürben pedig, a kecskelábu asztal mellett, folyt a toborzás . . . Ott iratta be magát Sándor is. En azalatt szóba eredtem egy vitéz őrmesterrel, ki a városkonkból való volt s ugy szökött haza a Nándor-huszárokkal Csehországból. Elmondtam neki, mi járatban van a fiam és megkövettem szépen, vigyázzon a háboruban a gyerekre, aztán indultam hazafelé.

Utközben nagy terveket szőttem, előre elképzeltem, mennyi dicsőséget szed össze majd a csatatéreken az én édes fiam, hogy bámulnak majd a városkában a népek, ha visszajön s nem lesz hely a mellén a sok érdemrendtől, ahová boruljak . . . Mert hát tudnotok kell gyermekeim, hogy jussom volt az ilyen gondolatra, nem került több olyen a környéken, mint az én Sándorom.

Már jó ideje tettem-vettem otthon, mikor gyerek haza érkezett. Ahogy megláttam, elakadt a lélekzetem a gyönyörüségtől. Sujtásos atilla feszült a derekára, bokrétás csákó volt a fején, kard az oldalán . . . nyalka huszár lett belőle, mialatt odajárt. Istenem, de szép is volt ugy . . . ha láttátok volna! . . . No de várjatok! . . .

Az öreg asszony fénytelen szemei, mint parázs a hamu alatt, egyszerre kigyultak. A botja után kapott és lassu, bicegő léptekkel megindult szobája felé. Pár pillanat mulva ujból megjelent közöttünk, vizsgálódva nézett körül, hogy időközben nem szökött-e meg egyikünk sem, azután leült s ünnepiesen teritette ki térdeire azt a szinehagyott ódon honvéd atillát, amit valamennyien olyan jól ismertünk.

— Látjátok, szivecskéim, — mormogta az anyóka, mialatt dédelgetően cirogatta a kopott kabátot, — látjátok, ezt viselte azon a napon . . . Oh édes Istenem, de szép is volt akkor . . . Hogy gyönyörködtem benne, ő pedig azalatt csak szótlanul, sápadtan nézett rám. Bizonyosan fájt a lelke, hogy meg kell válnia tőlem és nekem is csak akkor jutott eszembe, hogy milyen veszedelembe kergetem azt a szegény gyereket. Isten látja lelkemet, megborzadtam bele és bevallom, egy szempillantásig szinte reménykedtem, hogy talán nem is akar elmenni, hogy talán itt marad nálam. De szólni mégse mertem és ő is hallgatott . . . Csendben raktuk össze a holmiját, később leültünk az estebédhez. Egyikünk sem evett s minduntalan azon kaptuk rajta egymást, hogy lopva az órára pillantottunk. Az idő félelmesen repült s valahányszor ütött az óra, összerezentünk, tudtuk, hogy hajnalban tovább vonulnak a huszárok . . . mennek ütközetbe. A percek multak. Sándor ruhástul vetette magát az ágyra s én csak mikor egyenletes lélekzetét hallottam, mertem hozzá lopózni . . . Leültem mellé egy székre, aztán néztem . . . néztem és bucsztam tőle. A szemeimmel csókoltam meg ezerszer, az ajkaimmal nem mertem volna, féltem hogy felébreszteném. És miként történt, máig sem tudom, ott, ültőhelyemben elnyomhatott az álom, mert egyszerre messzi trombitaszóra riadtunk fel mind a ketten . . . Egymásra néztünk.

Sándor csak ennyit mondott:

— Jönnek, anyám!

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 31. —

Vass szálloda. Erber Sándor utazó Budapest. — Báró Wasmer Antal birtokos Simánd. — Grosz Lipót utazó Budapest. — Fixmer I. vendéglős Brád. — Csávics Branko utazó Bécs. — Bemlachner József utazó Bécs. — Schrötter Károly utazó Bécs. — Kohn Jakab utazó Budapest. — Wieder E. Zsigmond utazó Budapest. — Ditrichstein Mór kereskedő Ujvidék. — Schermann József kereskedő Budapest. — Heves N. mérnök Mezőhegyes. — Spira N. vendéglős Facset. — Bokros Mór utazó Budapest. — Nalas Arpád muzeumigazgató Budapest. — Hentschel I. utazó Bécs.

Aradi nyári szinkör.

Vasárnap, 1901. évi szeptember hó 1-én:

Délután 3½ órakor, fél árakkal:

New-York szépe.

Operette 2 felvonásban, 6 képben. Szöveget irta: Hugh Morton. Forditották: Salgó Ernő és Makai Emil. Zenéjét irta: G. Kerker.

SZEMÉLYEK:

Bronson . . .	Polgár S.	Twiddles . . .	Arkossy V.
Harry, fia . .	Rubos A.	Violet Gray .	Mányai M.
Kurd	Palágyi L.	Ratsi Rattatu	Boda F.
Sznifkins . . .	Czakó V.	Patsi Rattatu	Nemes S.
Cora, leánya	Tomcsányi R.	Fricot	Szabó Lajos.
Kenneth . . .	Szőke S.	Fifi, leánya .	Felhő Rózsi.
Blinky Bill . .	Szadai F.	Színésznő . .	Hevesi Ella.
Kissie	Billik Emma.	Egy utas . . .	Sólyom L.

Kezdete 3 és fél órakor.

Este 7½ órakor, rendes árakkal:

Náni.

Eredeti népszinmű dalokkal és tánccal, 3 felvonásban. Irta: Follinusz Aurél. Zenéjét szerzé: Erkel Elek.

SZEMÉLYEK:

Ozv. Molnárné	Bácsné.	Szepi, fia . .	Szadai F.
Józsi, fia . . .	Arkossy V.	Szilárd Péter	Mezei Péter.
Bódi, fia . . .	Palóci Pál.	Róza, leánya	Tomcsányi R.
Kreucer Michel	Polgár S.	Lupi bácsi . .	Bács Károly.
Náni, leánya	Fedák Sári.	Sándor, fia .	László Gy.

Kezdete 7 és fél órakor.

Gaál Lipót
látszerész
ARADON, Andrássy-tér 20. sz.
Alapittatott 1860-ban.

Szemüvegek, orrcsiptetők, lorgnettek, finom acél, nickel, teknősbéka-csont, doublé és a magy. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett ezüst **és 14 karatos arany keretben** ellátva. A lencsék pedig a legfinomabb kettős optikailag csiszolt üvegből és valódi hegyi kristályból készültek.

Dus raktár minden szakmához tartozó árukból, u. m.: **szinházi** és **tábori látcsövek,** nagyitó-üvegek (mikroskop), hőmérők és légsulymérők (Aneroid barometer), **lázmérők** orvosok számára, **stereoskopok, pantoskopokból.** Nagy választék stereoskop képekből. **Az orvos által előirt szemüvegek és orrcsiptetők pontos méret után készülnek.** 742

Javitások és vidéki megrendelések a legpontosabban jutányos árakon eszközöltetnek.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósitása. —

Budapest, augusztus 31.

Délitőzsde. Buzakinálat kielégitő, vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 32,000 métermázsa került forgalomba, 2½—5 fillérig drágább árakon. Egyéb gabonanemek kedvezőbbek, zab szilárd. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.02— 8.03
Buza 1902 áprilisra	8.42— 8.43
Rozs októberre	6.74— 6.75
Zab októberre	6.40— 6.41
Tengeri augusztusra	—.——.—
Tengeri szeptemberre	5.15— 5.16
Tengeri 1902. májusra	5.14— 5.15
Repcze augusztusra	—.——.—

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	7.96— 7.97
Buza 1902. áprilisra	8.37— 8.38
Rozs októberre	6.70— 6.71
Zab októberre	6.37— 6.38
Tengeri augusztusra	—.——.—
Tengeri szeptemberre	5.11— 5.12
Tengeri 1902. májusra	5.11— 5.12
Repcze augusztusra	—.——.—

Zárul 5 órakor:	korona
Osztrák hitelrészvény	633.75
Magyar hitelrészvény	643.50
Leszámitolóbank részvény	423.—
Rima-Murányi vasmű részvény	443.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	629.—
Közuti vasut	572.—
Városi villamos vasut részvény	283.—

Szeszüzlet.

— Augusztus 31. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomitott szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 0 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék: 12·80—13·— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 31. —

Magyar elsőrendü: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 82 — 84 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban ——— fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 90 — 92 fillérig, Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 90 — 92 fillérig. Fiatal könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 90 — 94 fillérig

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Közép páronként 240– 280 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 90 — 91 érig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 89 — 90 fillérig. Könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 89 — 90 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertesek vételárából a vevő javára 4o/o vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám Augusztus hó 28. napján volt készlet 45,301 darab, augusztus hó 29. napján felhajtatott 518 darab, augusztus hó 29. napján elszállittatott 520 darab, augusztus hó 30. napján maradt készletben 45,299 darab. Uzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, augusztus 31.

Magyar aranyjáradék 4o/o	118 60
Magyar koronajáradék 4o/o	92 80
Magyar arany 4½o/o	121.25
Magyar ezüst 4½o/o	100.40
Magyar keleti vasut	118.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	92.75
Magyar italmegváltási kötveny	99. 5
Horvát-szlavon földtenermentesitési kötvény	93.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	175.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	145 —
Osztrák papirjáradék	98 55
Osztrák járadék ezüst	98.40
Osztrák járadék arany	118.—
Koronajáradék	95.75
1860-iki államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bankrészvény	1650.
Magyar hitelbank részveny	643 50
Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák-magyar államvasut	629.—
20 frankos arany (Napoleondor)	19.02
Német birodalmi márka	117.10
London	239.40
Páris	94 80

NAPIREND.

Szeptember 1. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Orangyalok ünnepe. — Protestáns naptár: Orangyalok ünnepe. — Görög-keleti naptár (augusztus 19.): András. — A nap kél 5 óra 4 perckor, nyugszik 6 óra 23 perckor. — A hold kél 7 óra 26 perckor, nyugszik 8 óra 12 perckor.

Szeptember 2. Hétfő. Róm. kath. naptár: Elpid. — Protestáns naptár: Elpid. — Görög-keleti naptár (augusztus 20.): Sámuel prófeta. — A nap kél 5 óra 5 perckor, nyugszik 6 óra 21 perckor. — A hold kél 8 óra — perckor, nyugszik 9 óra 28 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 767·7 millimeter, délután 2 órakor 765·6 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 10·8. délután 2 órakor C° + 20 6. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor DN. 3 — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjóslás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz, északon, keleten elvétve csapadék.

Szabadságharci emléktárgyak országos muzeuma (szinház-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-dij: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11½—12½ óráig. Helyiség: Ereklyemuzeum helyisége melletti ülésterem.

Szeptember 1. Az aradi székely asztaltársaság közgyülése délután 4 órakor (Vadember.) — Az aradi rekruták egyrészének táncvigalma (Városliget.) — Az aradi iparosifjak önképző-egyletének mükedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Uj-Arad, Csalogovics-kerthelyiség.)

Szeptember 3. Körjegyzőválasztás Kiszindián.

Szeptember 7—9. Az aradi polgári lövészegylet díjlövészete.

Szeptember 15. Jegyzőválasztás Glogovácon.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		**Budapest felől érkezik:**	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3 56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		**Erdély felől:**	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig delutan	2 04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáig este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat delelőtt	8.08
Temesvár felé:		**Temesvár felől:**	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		**Szeged felől:**	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		**Brád felől:**	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6 56

Egyéves önkéntesi-
felszerelések minden fegyvernemhez
a legjutányosabb áron és szép kivitelben készittetnek
az I. délmagyarorsz. egyenruházati intézetben
KOLARITS NÁNDORNÁL,
Temesvárott. 990
Arjegyzékek bérmentve.

Zrinyi-utcza 2. sz. házban
2-3 iskolás gyermek
1144 teljes ellátásra
felvétetik.

A mikalakai tisztviselő-telepen
igen szép fekvésü
telkek
jutányos áron eladók.
Bővebbet ugyanott Goldis Kornél tulajdonosnál. 1089

Egy jó családnál
iskolai tanulók
teljes ellátásra felvétetnek.
Előny az, hogy a magyar nyelv mellett naponta a francia is gyakoroltatik.
Értekezés: Vécsey-utca 5-ik szám alatti magánház. 1113

Egy kényelmes feljáratu
padlás-magtár
bérbe adandó.
Bővebbet Hirschmann Albert borkereskedőnél, Kölcsey-utcza 5. sz. a. 1103

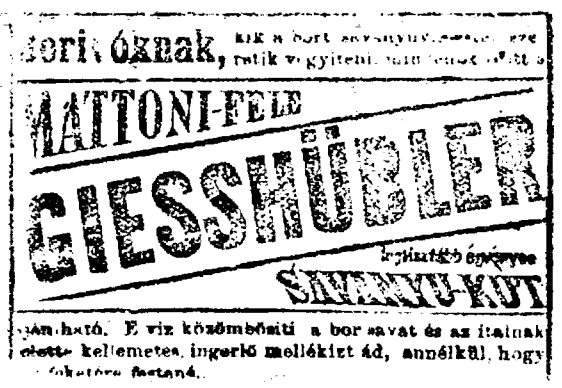

IGEN FONTOS
a téli ruhák, bundák, szőnyegek
biztos megóvása.
E célra csakis
Moly-pusztitónkat
ajánljuk
50 fillér, 1 korona és 2 koronás dobozokban.
Svábok, Bolhák, Rusznik, Legyek, Poloskák
és más hasonló házi férgek biztos kipusztitását hirneves
ROVAR-PORUNKKAL
lehet elérni.
30, 50, 80 és 1 korona 50 filléres dobozokban.
VOJTEK és WEISZ
drogueria és parfumeria nagykereskedése
ARADON.

A közelgő iskola idényre

ajánljuk legjobb minőségű

fehérnemüinket

leányka és fiuk részére.

Az idény előrehaladottsága miatt a legujabb és legjobb

mosó krettonok, zeffirek, delain és piquék

mérsékelt árban kaphatók.

Maradékok pénteken délután félárban.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

Arad, Szabadság-tér és Forray-utcza sarok.

Nagy választék szőnyeg-, függöny-, paplan- és matraczokban.

Gyümölcs és szőllő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőllő sajtok,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel, és nyomerő szabályzóval. A munka képesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók.

Szőllő és gyümölcs zuzók

és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek

Szőllő és gyümölcs őrlők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legujabb szerkezetü szab. önmüködő „SYPHONIA" gyümölcs és szőllő-vesző permetezők.

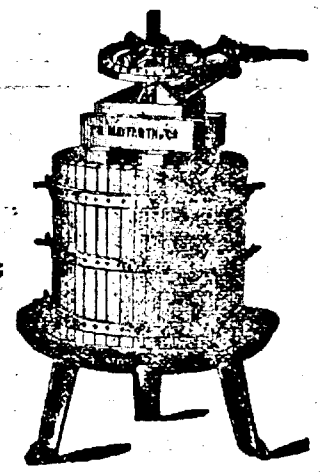

szőllő ekék.

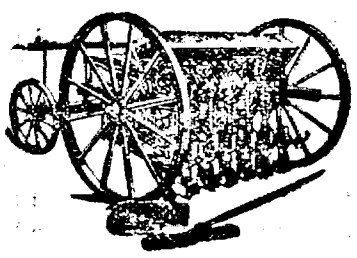

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legujabb szerkezetü

„AGRICOLA"

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemü mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerekek nélkül, dombon vagy sikon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tünnek ki.

A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénzmegtakaritást teszik lehetővé. Különlegességeket széna- és szalmaprések- kézi használatra, kukoricza morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurök, ekék, hengerek és boronákban a legujabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállitanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kiz. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak vasöntödék és vashámormüvek

Alapittatott 1872. 750 munkás.

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve több mint 400 arany-, ezüst- és bronzéremmel, az összes nagyobb kiállitásokon. — Részletes árjegyzék és elismerő levél ingyen. — Képviselők és viszont elárusitók kerestetnek. 844

Kidegvizgyógymód 15 jegy 6 frt. 1 jegy 0.50 frt.

Villamfényfürdő csuz, (rheuma), elhizottság, köszvény ellen. — 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1·25 frt.

Szénsavas fürdő szivbajok, vérszegénység ideggyengeség, meszesvérek. — 15 jegy 18 frt, 1 jegy 1·50 frt.

Moor fürdő rheuma, nőbajok. — 15 jegy 18 forint. 1 jegy 1.50 forint.

Svédgyógytorna görbe hátu és gyenge gyermekeknek. — Megegyezés szerint.

Napfürdők direct e czélra magas kerítéssel elkülönitett szabad helyen. Utána langyos fürdő a betegség neme szerint, az orvos által meghatározott fokkal. Hatása a nap vegyi sugarainak az anyagcserét fokozó befolyásában áll. Gyenge szervezetüek, idegesek, csuzosak, elhizottak jó eredménnyel használhatják. 1 fürdő 80 kr. (a langyas fürdő beleértve), 15 jegy 10 frt.

Belégzések Tüdő- és gégebajok.

Dr. Hecht

orvosi intézetében, Zrinyi-utcza 3. sz.

2431—1901. kig. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Mehala község elöljárósága a temesvár—mehala—szakálház—beregszói községi közlekedési közutra a járási utibizottság által 81. utb. ex 1900. szám alatt megállapitott költségelőirányzata szerint kihordandó 156 köbméter jóminőségü rostált folyam kavics szállitásának biztositását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb **folyó évi szeptember hó 10. napjának déli 12 óráig** Mehala község elöljáróságához czimezve adandók be, mivel a később érkező ajánlatok a tárgyalás alapjául figyelembe vétetni nem fognak.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek a mehalai jegyzői irodában megtekinthetők. 1117

Mehalán, 1901. évi augusztus hó 24.

Campa Antal, h. jegyző. **Dobosán Moise,** h. biró.

B.-Csabai Termény- és Áruraktár

Részvénytársaság B.-Csabán.

Ajánljuk a t. termelők és kereskedőknek világos, száraz, szellős és tágas raktárhelyiségeinket

gabonák, kereskedelmi árúk és iparczikkek

beraktározására.

A raktárak befogadási képessége 80000 mmázsa és árúk be vagy kiraktározása minden hétköznapon reggel 6 órától esti 7 óráig végezhető.

A beraktározott **gabonákra, kereskedelmi árúkra vagy iparczikkekre olcsó kölcsönök azonnal adatnak** és ez által ugy a termelők, mint a kereskedők jobb árak bekövetkeztéig a kényszereladástól megóvatnak.

Csaba vasuti állomással közvetlen vágányösszeköttetésünk van és a vasuton érkezett árukra **reexpeditió-kedvezmény** nyujtatik, melynek kihasználására a t. közönséget különösen figyelmeztetjük.

Az árúk kezelése a leggondosabban és olcsó dij felszámitása mellett történik és kivánatra az áruk adás-vételét is közvetitjük. 835

Vasuton érkező áruknál czimzettként mindig a B.-Csabai Termény- és Árúraktár Részvénytársaság nevezendő meg a fuvarlevélen.

Tájékoztató felvilágositás az árúraktári intézőségnél, továbbá B.-Csabán: a **Békés-Csabai Takarékpénztár-Egyesületnél** vagy Aradon: az **Aradi Ipar- és Népbanknál bármikor nyerhető.**

A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága.

3060—1901. kig. szám. **Vinga nagyközség elöljáróitól.**

Árverési hirdetmény.

Vinga nagyközség elöljárói a képviselő testület 112—1901. kgy. számu határozata folytán közhirré teszik, hogy a község tulajdonát képező:

I. a belső piacztéren levő ezelőtt regale-joggal egybekötött egyemeletes nagyvendéglő.

II. a vasuti állomás mellett lévő vendéglő és

III. a vingai marosmenti pusztán lévő vendéglő, ugy az ezekhez tartozó mellék helyiségek 1902. évi január hó 1-től, 3 egymásután következő évre, **1901. évi szeptember 19-én d. e. 10 órakor** a község tanácstermében nyilvános árverés utján haszonbérbe adatni fognak, mihez az árverezni szándékozók meghivatnak.

A kikiáltási ár: az I-ső épületre 7500 korona, a II-ik épületre 400 korona, a III-ik épületre 500 korona.

Bánatpénzül a kikiáltasi ár 10 %-a készpénzben, vagy óvadékképes papirban teendő le.

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt a községi birónál betekinthetők.

Vingán, 1901. évi augusztus hó 21-én.

Schäffer, köz. jegyző. 1181 **Dupcza,** köz. biró.

! Szülők figyelmébe !

Van szerencsénk a tisztelt szülők figyelmét felhivni az ujonan érkezett és dusan felszerelt **iskolás leány-gyermekek** részére kitünően bevált

Egyenes-tartóinkra,

valamint

női füzőraktárunkra,

melyet az őszi évad beáltával **a legujabb divatu rövid franczia füzőkkel**, valamint a **legdivatosabb szövetekkel** dusan felszereltünk.

Mérték utáni rendelések azonnal készittetnek.

Kiváló tisztelettel 1126

BRASSAY TESTVÉREK

Arad, Forray-utcza, Gróf Nádasdy-ház.

Kérjük a czégre ügyelni!

Árverési hirdetmény.

Melylyel közhirré tétetik, hogy gróf Königsegg Fidel ur ő méltósága tauczi nagybirtokos uradalmához tartozó mintegy 2000 hold tölgy- és bükk erdőterületre kiterjedő makkoltatási jog **folyó évi szeptember hó 8-án d. e. 11 órakor** Taucz községházánál tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt Taucz községházánál bármikor megtekinthetők.

Kelt Taucz, 1901. augusztus hó 21-én.

1125 **Az uradalmi erdészség.**

Aradi ipar- és népbank. **Ékszer-zálogosztály.**

Árverési hirdetmény.

1901. évi szeptember hó 9-én d. e. 9 órakor az aradi ipar- és népbank zálogosztályában a következő számu és **1901. évi junius hó végéig** lejárt **ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak** alapszabályunk 72. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni, u. m.:

2001, 2018, 2440, 2845, 3024, 3291, 3361, 3559, 3647, 3760, 3778, 3937, 4117, 4145, 4181, 4262, 4545, 4563, 4723, 4860, 4885, 4890, 5244, 5376, 5598, 5646, 5648, 5649, 5770, 5813, 5817, 5826, 5969, 6151, 6390, 6451, 6471, 6511, 6555, 6673, 6836, 6847, 6897, 6918, 6963, 7013, 7055, 7062, 7095, 7327, 7554, 7635, 7704, 7804, 7814, 7827, 7887, 7911, 7990, 7994, 8084, 8125, 8245, 8357, 8524, 8715, 8815, 8821, 8884, 9040, 9086, 9165, 9205, 9278, 9291, 9316, 9395, 9410, 9468, 9517, 9566, 9625, 9651, 9653, 9654, 9706, 9822, 9825, 10105, 10182, 10197, 10199, 10246, 10344, 10362, 10586, 10601, 10652, 10767, 10782, 10815, 18037, 10889, 11017, 11112, 11168, 11172, 11191, 11217, 11236, 11253, 11350, 11374, 11393, 11406, 11461, 11511, 11582, 11618, 11632, 11662, 11676, 11697, 11718, 11745, 11777, 11818, 11834, 11925, 11952, 12006, 12020, 12053, 12089, 12091, 12115, 12128, 12134, 12142, 12171, 12239, 12245, 12253, 12298, 12307, 12312, 12325, 12380, 12423, 12427, 12456, 12460, 12466, 12469, 12470, 12501, 12530, 12535, 12574, 12577, 12595, 12608, 12645, 12664, 12692, 12696, 12759, 12764, 12897, és 13093 mely árveréshez a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghivatnak.

Arad, 1901. évi augusztus hó 19-én. 1084

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Az aradi izr. hitközség t. tagjai a f. é. augusztus hó 20-dikán tartott Kultus-bizottsági ülés következő határozatairól értesittetnek:

1. A főünnepeken a zsinagógába a bemenet csakis beléptijegyek előmutatása mellett engedélyeztetik.

2. Azon régebbi intézkedés, mely szerint egy imaszék legfeljebb 2 személy által használható, ujra hatályba helyeztetik.

3. Minden imaszék-tulajdonosnak és bérlőnek két példányban kiállitott imaszék-jegy kézbesittetik, a melyek azon személyek által, kik az ott megjelölt imaszéket használni akarják, a zsinagóga előcsarnokában levő e végett megbizott közegnek előmutatandók.

4. Hogy mód és lehetőség nyujtassék minden helybeli izraelitának a főünnepeken ájtatoskodnia, az eddigi 2 pótimaház mellett mint tavaly, ugy az idén is még egy harmadik is rendeztetik be, é. p.

a) a Boczkó utczában az „Arany csillag"-hoz czimzett épületben **Reinitz Mayer** ur,

b) a Bocskai-téri izr. leányiskola helyiségeiben **Weisz Adolf** ur és

c) a „Központi szálloda" földszinti nagytermében **Weisz Bernát** ur vezetése alatt. Mindhárom pótimaházban gondoskodva van az istentisztelet méltó megtartásáról.

5. A zsinagógában levő s a hitközség tulajdonát képező imaszékek bérbeadása az e czélra kiküldött bizottság közreműködésével **f. é. szeptember hó 4-én** veszi kezdetét. A jelenlegi bérlők, ha bérben birt imaszéküket továbbra is megtartani óhajtják, az imaszéki jegyeket az elöljáróság által meghatározott bérletdij lefizetése mellett **f. é. szeptember hó 9-ig** a hitközség jegyzői és pénztári hivatalában a hivatalos órák alatt átvehetik. Szeptember 10-én az eddigi bérlőknek előjoga megszünik és azon imaszékek, melyekre nézve az eddigi bérlők nem intézkedtek, azon naptól fogva másoknak fognak bérbe adatni.

6. A pótimaházak imaszékeinek bérbeadása az alulirott alelnök irodájában eszközöltetik, hol a jegyek kiváltása **f. é. szeptember 8-án** a bérletdij előzetes lefizetése ellenében kezdődik.

Arad, 1901. évi augusztus hóban.

Az aradi izr. hitközség elöljárósága

1088 **Kohn S. N.,**
alelnök.

Vendéglőmbe október hó 15-én egy tisztességes megélhetést biztositó

üzletvezetői állás

jön üresedésbe.

Ezen állás betöltésére keresek egy ötszáz korona óvadékkal rendelkező, megbizható, ügyes, nőtlen, vagy gyermektelen nős embert. Utóbbinak a konyha önálló kezelését is átengedem.

Engel Lajos,
1135 Megyesegyháza.

Norddeutsche (Berlin)

dipl.

Lehrerin

wünscht Unterricht zu ertheilen in deutscher, französischer und englischer Sprache und Litteratur.

Näheres zu erfahren bei Frau **Örfi, Csernovics Péter-gasse 15.** 1137

A párisi és londoni hygienicus kiállitásokon első díjakkal kitüntetett szépitőszer a

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Bámulatos rövid idő alatt eltávolitja a **szeplőt, májfoltot, bibircset, bőrvörösséget és mindennemű arosztisztátlanságot.**

Használata által kisimitja az arczon a ránczokat s ifju arczszint, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdeséget kölcsönöz és igy a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen hatásu.

A Hajós-féle Ibolya-créme nem zsiradék és ennek következtében nappal is használható.

Ára tégelynek 50 kr.

Az Ibolya-créme hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkivül kellemes illatu

Ibolya-créme szappan á 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienikus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérliliom és rózsa szinében tündöklő varázsos szint kölcsönöz. **Egy üveg 50 kr.**

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan pouder az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsa és créme szinben. Készitményeim a párisi és londoni hygenikus kiállitáson, aranyérmekkel és diszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálairatokkal elismerve!

Óvakodjunk hamisitásoktól! Kapható a készitő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában.

ARAD, Andrássy-tér 22 szám, a megyeházzal szemben és VOJTEK és WEISZ urainál.

Az Arad sz. kir. város által segélyezett

ARADI ZENE-CONSERVATORIUMBAN

mint az országos magy. kir. Zeneakadémiára előkészitő iskolában (Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások augusztus hó 28-tól szeptember 15-ig minden nap d. e. 10—12½-ig, d. u. 4—6½-ig tartatnak.

Tanittatnak mint főtanszakok: zongora, hegedü, mélyhegedü, gordonka, gordon, czimbalom, magánének és minden fuvóhangszer. Mint melléktárgyak: zeneelmélet, összhangzattan, zeneszerzés, zenetörténet, karének, kamarazene, zenekariskola és zongoraösszjáték, ugyanazon tanterv szerint, mint a magy. kir. országos Zeneakadémián Budapesten.

TANÁRI KAR:

Unger Mór, hegedü, zongora és zenekariskola.
Müttermüller József, gordonka, zongora és kamarazene.
Sperber Frigyes, hegedü, mélyhegedü, karének és összhangzattan.
Müttermüller-Lengyel Erzsi, zongora és zeneelmélet.
Klein Sándorné, zongora.
Bayer-Bettelheim Ida, (felügyelőnő) zongora és zeneelmélet.
Schreyer Jakab, zongora és zongoraösszjáték.
Kiss Károly, czimbalom.
Uresch B., gordon és fuvóhangszerek.
Magán (solo) ének Weichhart Aurora Budapestről.
Az intézetben a fentebb nevezettekin kivül néhány segédtanár is tanit.

Tandij havonként: az alsó osztályokban 10 korona, a felső osztályokban 12 korona, fuvóhangszerekre 3 kor. Előre fizetendő.

Beiratási dij 6 korona.

Az igazgatóság figyelmeztetni kivánja saját érdekükben a növendékeket, hogy a beosztás alkalmasabb eszközölhetése végett beiratkozásra mielőbb jelentkezzenek.

Az igazgatóság: 1077

Unger Mór. ***Müttermüller József.*** ***Sperber Frigyes.***

Zálogtárgyak
elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy ugy az

ékszerek,

mint az

ingóságok

f. é. szeptember hó 5-én.

(csütörtökön)

délelőtt 8 órakor a tekintetes városi kapitányi hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utcza 12. sz. azon

1901. április, május vagy junius hóban lejárt

zálogtárgyak, melyek a mai napig sem meg nem hosszabbittattak, sem ki nem váltattak, a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

1088 **Weisz Dávid.**

Damastvászon asztalkendő fehér 6 szalvetával most csak **2 frt 40 kr.**

1600 drb. női alsó kabát a legfinomabb gyapjuszövetből darabja **2 frt 75 kr.**

Lópokróczok egy nagy csődtömegből **1·12, 1·48, 2·66 és 3 frt 75 kr**

15000 drb. uri ing első rendü minőség, fehér vagy szines darabja **frt 1·20 és 1·40**

2000 drb Lapain női muff darabja **frt 1·38 és 1·75**

2000 drb. Alpacca nagykendő darabja **frt 1·38 és 2·50**

Sárczipők hölgyeknek legjobb gyártmány párja **frt 1·22 és 1·52** férfiaknak **frt 1·47 és 2·10.**

Női harisnyák finom minőség párja **25 és 45 kr.**

Barchet, méterje **16, 25, 35 és 42 kr.**

1 maradék 3 méter szövet, egy teljes férfi öltönynek teljesen elegendő, tetszés szerinti szín **3 frt 97 kr.**

Kötények, hölgyeknek gyapju szövetből **frt 2·75 és 3·75.**

Ruhaszövetek gyapjuból méterenkint **19 krtól 2 frtig.**

Finom férfi harisnyák párja **21 és 35 kr.**

Uri nyakkendők, selyem anyagból darabja **21, 29 és 35 kr.**

Blousok angol flanellből darabja **79 és 116 kr.**

Zsebkendők tuczatja **85 és 146 kr.**

Háztartási törülő ruhák igen erős minőségben féltucat csak **95 és 125 kr.**

Törülközők varrás nélkül, teljesen készen, széles és hosszu darabja **95 és 125 kr.**

Vászon kávé asztalkendő szines darabja **98 krajczár.**

Füzék jó minőségben, darabja **98 és 135 kr.**

Női ingek amerikai szövöttesből darabja **1 frt 08 kr.**

Flanell ágyteritők kitünő minőség, darabja most csak **1 frt 50 kr.**

Félselyem esőernyők, hölgyeknek és uraknak darabja **frt 1·68 és 1·98**

1 darad = 30 rőf erős vászon, igen tartós és igen erős most csak **frt 4·76, 5·75**

1 darab = 30 rőf nehéz ágynemü vászon, valódi szinben, most csak **frt 5·76**

Garnitura finom bourettből két ágy és egy asztalterítő **frt 4·80, 6·50, 8·50**

1 darab = 30 rőf Atlasz csikos ágyvászon közép vagy egész szélesen csikozva most csak **frt 6·50.**

Egy szelvény steier Loden szövet, 120 cm. széles, szelvényenkint 5 méter, divatos szinekben **frt 2·98**

Uri teveszőrkabátok (Havelock) valódi insbrukki teveszőrből, darabja **frt 6·90**

1 darab = 30 rőf atlas-virágos csikos vászon, gyönyörü virágdiszitésekkel, most csak **frt 7·70.**

Persa szőnyeg ágy elé. darabja **72 és 95 kr.**

1 darab czérna ágynemü szövet 23 méter **frt 3·16, 5·35.**

Minták és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Rendkivüli olcsó bevásárlások

Nikolaus Keller

WIEN, VII., Mariahilferstrasse 56.

1120 **Széjjelküldés utánvéttel.**

Jencs-féle

Narancsvirág-Crême.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer szeplő, pattanások, májfoltok, bőratka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arcz és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ránczos arczbőrt simává, üdévé teszi. Zsiros anyagot nem tartalmazván, nem idézi elő az arczbőr fényességét. Ára 1 korona.

A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza **1 korona.** Kapható:

Jencs Vilmos

„Szt. János" gyógyszertárában

Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: Dr. EGGER „Nádor" gyógyszertára

Budapest, VI., Váczi-körút 17.

71

BERGER-féle GYÓGY-

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában fényes sikerrel alkalmaztatik

mindennemü bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-ömör, kosos élődi kütegek, ugyszintén orr-rosaság, ótvar, fagydag, lábizzadás, fej- és szakállkorpa ellen. A **Berger-féle kátrányszappan** tartalmazza a **fa-kátrány**nak 40 %-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. **Csalások elkerülésevégett** határozottan **Berger-féle kátrányszappan** megrendelése s az ismert védjegyre való figyelmeztetés kéretik. **Idült bőrbetegségeknél** sikerrel alkalmaztatik a kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.

A gyengébb **kátrányszappan** az **arcbőr tisztátalanságai** eltávolitására, a gyermekeknek valamennyi fejbetegségei ellen felülmulhatlan bőrtisztitó, **mosódó és fürdőszappan mindennapi használatul** szolgál

Berger-féle glycerin-kátrányszappan

50% glycerin tartalommal és finom illattal. Ára minden fajnak használati utasitással együtt 35 kr., 3 darabban 1 frt, 6 darb 1 frt 90 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők **Bonsoo-szappan** a bőr finomitására, **borax-szappan** pattanások ellen, **carbol-szappan** a bőr simitására himlőhelyeknél és mint fertőtlenitő szappan Berger-féle **fenyő fürdő-szappan** és **fenyő-piperoszappan**, Berger-féle **gyermek-szappan** a szenge kor részére (20 kr.) **lehthyol-szappan** rheuma és arcvörösség ellen, **szeplő szappan** igen hatható, **Tannin szappan** lábizzadás és hajkihullás ellen. **Fog-szappan** közönségben. 1. sz. rendes fogaknak, 2. sz. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztitó szer. A többi **Berger-féle szappanokat** illetőleg utalunk a röpiratokra. Csak **Berger-féle szappanokat** kérjünk, miután számtalan hatástalan utánzatok vannak. Gyár és főraktár: **G. Hell & Comp. Troppau** Szépmajoral hitelesitve a magyarországi gyógyszerkiállitásban díszben fűlt.

2418

Nagy választék fiu- és gyermek-ruhákban.

Telefon 369. szám.

Pontos kiszolgálás!

Holtzer József

férfi-szabó

Aradon, Vörösmarty-utcza 1. szám.

Hazai angol és franczia gyapjuszövetek nagy raktára.

Mértékszerinti rendelések saját műhelyemben készittetnek a legujabb divat szerint, kifogástalan csinos kivitelben.

Jutányos árak!

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, felső- és télikabátok, ulsterek, bundák és köpenyek.

1145 Készlet állandóan mindenféle szörme-árukban.

Katonai egyenruhák, magyar diszruhák!

Városi és megyei telefon 179.

Szabadalmazott hámfák.

Legjobb kivitelü kocsik.

Automobil és motor-kocsik.

A n. é. közönség becses figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét fölhivni a legmodernebb berendezésü és a legmagasabb igényeket kielégitő

kocsi gyáramra

(Erzsébet körut)

a melyben *igen előnyös árak* mellett készitek és javitok mindennemü

kocsikat, (hintókat)

illetve e szakmába vágó munkákat.

Gyáramban készült mindennemü uj munkákért 2 évi jótállást vállalok.

A n. é. közönség nagybecsü támogatását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

SCHAMBERGER LÁSZLÓ,

magy. kir. technologiát végzett kocsigyártó mester.

Több aranyérem és elismerő levél.

1002 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kerekekre acélsinvasak.

Legtartósabb fényezés.

Méltányos árak.

Egy drb. tömör fából hajlitott keréktalpak.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

Arad, Andrássy-tér 14. szám.

TELEFON 139. sz.

100 kiló

elsőrendü, darabos

bükk-faszén

bérmentve házhoz szállitva

2 frt 20 kr.

Eladó

50 éve fenálló élénk forgalmu vendéglő!

mely áll: nyári helyiség, befásitott nagy udvar, szökőkut és tekepályával, téli helyiség 3 szobából, lakás 2 szoba, konyha, éléskamara, nagy borpinczéből, szilárdan épült jó karban levő ház, betegség miatt

örök áron eladó.

Bővebbet özv. Knapp Károlyné tulajdonosnénál, Fáczán-utcza 7. szám. 596

A női szépség emelésére, tökéletesitésére s fenntartására a legkitünőbb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és zsirmentes készitmény a .....

Margit-Créme.

Rövid idő alatt eltünteti szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üde bájos arczszint kölcsönöz.

Hamisitásoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisitások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállitásban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasitás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készitményeket elfogadni, melyek czimeres védjegygyel vannak lezárva. — Készitményeim a méltóságu m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjegygyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőséget csakis az én általam forgalomba hozott készitményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykisérleti állomás vizsgálatai bizonyitják, higganyt, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészitmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisitásoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjegygyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerkereskedésben.

KRISPIN JÓZSEF

hangszertermében

Aradon, Deák Ferencz-utcza 28. sz. a. levő

(saját házában.)

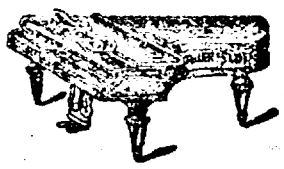

A gazdag készletben levő uj és átjátszott zongorák és harmoniumok eladás és bérbeadásra a legjutányosabb árban rendelkezésére állanak a n. é. közönségnek.

Zongora hangolások és javitások jutányos ár mellett.

Ugyanott minden más hangszerek u. m. hegedük és hangszerekhez szükséges kellékek, egyes alkatrészek nagy választékban kaphatók.

Az összes bel- és külföldi zeneirodalmi ujdonságok mindig készletben vannak s minden legujab zenemü hangjegyei kaphatók.

Harminczezer kötetből álló szépirodalmi kölcsönkönyvtár, magyar, német és franczia munkákból havonként 80 krajczár, kötetenként 5 krajczár olvasási dij mellett. 2723

Üzletemet a nagyérdemü közönség szives pártfogásába ajánlva, biztositom lelkiismeretes, pontos kiszolgálásról.

Krispin József ARAD, Deák Ferencz-utcza 28. szám alatt.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármi folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay-féle világhirü

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arczbőrt rövid időn fehérré, tisztává és üdüvé teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. **Serail-szappan** egy drb. 30 kr. **Serail-hölgypor** egy doboz 70 kr. Kitünő és **valódi Epeszappan** egy drb. 40 kr.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség

gyógyitására **ezrek mennek Karlsbadba** holott ezt a czélt itthon is elérhetik **Rozsnyay M.**

PEPSINBORA

használata által, mely az emésztést elősegiti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállitja.
Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

Váltóláz és hidegelés ellen

legbiztosabb és legkellemetesebb szer, különösen gyermekeknél, kik a keserü chinint másképp bevenni nem tudják a **Rozsnyay M.-féle**

Chininczukorka és Chininesokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyülése 1869-ben Fiumében pálya dijjal koszoruzott. Értéktelen hamisitásoktól óvakodjunk. Mindenki csak a ROZSNYAY M.-féle pályakoszoruzott készitményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papirosán Rozsnyay Mátyás névaláirása olvasható.

Idegesség, vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat **Rozsnyay**

Vasaschinabora,

mely saját termésü ménesi édes borral készitve, hatásában minden hasonló készitményt felülmul. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr

A t. cz. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készitményeink törvényesen bejegyzett védjegygyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógytárában Arad, Szabadság-tér.

Budapesten: Török József és dr. Egger Leo „Nádor“ gyógyszertáraiban, valamint minden magyarországi gyógyszertárban.

Raktáromon csupán a saját készitményü füzőim árusittatnak.

Hölgyek és szülők figyelmébe!

Raktáromon csupán a saját készitményü füzőim árusittatnak.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség b. tudomására hozni, hogy egy uj

füző üzletet

nyitottam

ARADON, Deák Ferencz-utcza 30. sz. alatt.

Készitek füzőket,

aczélrugóval mérték után 3 frtól feljebb.

Valódi halcsontos füzőt

6 forinttól kezdve.

Továbbá, a kinek gyomra érzékeny, annak egészen külön szabásom van.

Ajánlom különösen ***egyenes-tartóimat*** gyermekeknek, nagyobb leánykáknak, sőt felnőtteknek is mivel egyuttal a füző védő is és nem erősit.

Kérem a negyérdemü közönség bizalmát és pártfogását.

1141 Tisztelettel

PILCZ IRMA,

füzőkészitő

Arad, Deák Ferencz-utcza 30. sz.

Tisztitások és javitások elfogadtatnak.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Salacz Gyula-utcza 4-ik sz. házban

egy II. emeleti 3 szoba, fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségekből álló 1101

lakás

f. é. november 1-től

kiadó.

Telefon 820.

Rőfös, rövidáru és füszer üzletemben ezen utóbbi ághoz, azonnali belépés mellett

keresek

egy megbizható ügyes

segédet.

Szükséges, hogy az állást elnyerni szándékozó a **tót nyelvet** jól beszélje. A rőföshöz is értő és románul beszélő ajánlata előnyben részesül.

Engel Lajos,

1186 Medgyesegyháza.

Árverési hirdetmény.

Járkos község urbéreseinek

erdeje

szeptember hó 12-én d. e. 11 órakor járkoson a biróházánál nyilvános árverésen el fog adatni.

Silingyia, 1901. augusztus hó 26-án.

Mladin György
urb. elnök.

1127

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD, Szinház-épület.

„A fecskéhez“,

Valódi „Schroll“-féle chiffon gyári áron, végben vagy méterenkint.

Vászon és fehérnemüek.

	Korona.
Rumburgi vászon (54 rőfös)	48.00—95.00
Creas és irrhoni vászon	9.50—22.00
8/4 alsó lepedő vászon méterenk.	1.30— 2.20
10/4 paplan lepedő „ „	1.60— 2.80
Törülközők méterenként	—.55——.90
„ duczatja	7.00—12.00
Asztali készletek 6 személyre	8.50—22.00
Női chiffon, vászon és batiszt ingek	1.35—12.00
Női chiffon Corsetta	2.00—12.00
Női alsó szoknya és nadrág	2.00— 9.00
Ágyhuzat chiffon vagy vászonból	16.00—85.00
Alsó lepedő darabja	2.30— 3.60
Fegyházban kötött jó harisnya fekete és szines 3 pár	2.00
Zsebkendő ajour széllel	4.00

Az összes czikkekből minták vagy egyes darabok legnagyobb készséggel vidékre is küldetnek.

Gyermek kelengye költségvetéssel kivánatra készséggel szolgálok.

Elvem: Nagy forgalmat olcsó és szolid árak mellett elérni.

200 koronás menyasszonyi kelengye.

	Korona.
6 drb ing diszitve	21.60
6 drb hálóköntös himzéssel	20.40
6 drb nadrág	19.20
3 drb alsó szoknya	13.20
12 drb zsebkendő fehér vagy szines	8.—
12 pár harisnya fekete	13.20
2 ágykészlet szépen kiállitva	28.—
6 drb nanking tollhuzat	10.60
6 drb alsó lepedő	17.20
2—6 személyre damast készlet	18.80
2 kávés teriték szines	9.20
12 drb törülköző, szepességi	12.—
12 drb konyharuha	4.80
12 drb portörlő különféle puha	5.—
2 drb nyári paplan	8.60
összesen korona	210.—
5 százalék pénztári kedvezmény	10.—
Netto összeg korona	200.—

Menyasszonyi kelengyék rendelésre 200—2000 koronáig.

Legszebb czérna csipkék és himzések nagy választékban.

Alkalmi vétel: 1 vég angol fonal 17 korona.

Városi és megyei telefon szám 10.

Szabott árak!

Szolid és pontos kiszolgálás.

Kassovitz Fülöp

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza

ARAD, Andrássy-tér 9.

a Minorita-templom átjárójával szemben.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Állandó nagy választék honi, angol és franczia szövetekben.

1143 Mérték szerinti megrendelések 48 óra alatt pontosan eszközöltetnek.

Szabott árak!

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség ellen biztos hatásu gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknél az

Kellemes izü! **Umbertó** Nem keserü!

China-vasbor.

Az Umbertó-bor China és vasat, e két leghatásosabb gyógyszert a legjobb minőségü borban feloldva kellően adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes izénél fogva a gyógyulást nagyban elősegiti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngélkedők és lábadozók ne mulaszszák el egyszeri kisérlettel meggyőződni e k váló gyógybor hatásáról. — Az **Umberto** China-vasbor egyszersmind gyomorerősitő, sőt vérszegény betegeknél egyetlen étvágygerjesztő és kitünően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesitem, hogy Umberté china vasbora betegeimnél, különösen ideggyengéknél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.

Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel
Dr. Zápory Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Istenl gondviseléshez"

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Auer-fény!

Telefon 16—54. Telefon 16—54.

Értesités!

Az Auer-féle izzótestek árait mai naptól kezdve következőképen

mérsékeljük:

A „C" jelü Auer-féle izzótest ára . . . . 1 korona.
Az „N" jelü Auer-féle izzótest ára . . . 80 fillér.

A légszeszfogyasztóknak, kik azt óhajtják, hogy Auer-lámpáik teljesen kifogástalanul működjenek, a következőket ajánljuk szives figyelmökbe.

Ha az izzótestek fényereje csökken, ha azok hamar tönkremennek, avagy a hengerek gyakrabban repednek, rendszerint a lámpák hiányos kezelésében rejlik a hiba, melynek csakis a szakavatott kezelés által lehet elejét venni.

Kérjük ennélfogva, hogy bármely előforduló hiányt, vagy panaszt tudomásunkra hozni szivesked jék, hogy szakavatott közegeink utján a bajok orvoslásáról gondoskodhassunk. — Ily esetekben munkadijat nem számitunk.

Kivánatra az izzótesteket minden áremelés nélkül házhoz is szállitjuk és a fogyasztóknál lévő Auer-koronákat, izzótestek vételénél cserébe vissza is vesszük, anélkül, hogy az időről-időre minden esetre szükséges javitások költségeit felszámitanánk.

Budapesten, 1901. augusztus 31-én. 1134.

Magyar Gázizzófény Részvénytársaság

Welsbachi dr. Auer Károly szabadalma.

Budapesten, VI. ker. Váczi-körut 8.

Auer-fény!

Beiratások az aradi Zenedében.

Az aradi Zenekedvelők Egyesülete által 1833. évben alapitott és fenntartott s Arad szab. kir. város védnöksége alatt álló

ARADI ZENEDÉBEN

az 1901/902. tanévre a beiratások folyó év szeptember hó 1. 2. 3-án délután 3-tól 5 óráig a Zenede helyiségben (Templom-utcza) eszközöltetnek.

Tandij egy évre 50 korona, beiratási dij 10 korona.

Felnőtt fiatal emberek este 7 és 9 óra közt oktatást nyerhetnek. 1096

Fuvola és clarinet tanszakra 2 növendék tandijmentesen felvétetik.

A rendes oktatás szeptember hó 4-én veszi kezdetét.

Arad, 1901. augusztus hó 23-án.

Dr. Vannay János, titkár.

Salacz Gyula, kir. tanácsos polgármester, a zenekedvelők egyesületének elnöke.

Krispin József, igazgató.

Alapittatott 1845.

Szabott árak!

Férfi-, fiu- és gyermekruha telepe tisztelettel ajánlja elösmert legjobb minőségü áruit. Nagy választék bel- és külföldi gyapju-szövetekből.

NEUMANN M.

Szabott árak!

Mérték szerinti megrendelések BUDAPESTEN saját mühelyeimben kifogástalan kivitelben készittetnek. 184

Telefon 457. Alapittatott 1845. Telefon 457.

Szőlő-csomagoláshoz

szükséges papirok minden szinben, spárga, pecsétviasz, a kosarakra akasztandó vagy ragasztando czimlapok, ugyanazok czégnyomással is, a legjutányosabban kiszolgáltatik. 1105

BLOCH H.,

papirkereskedése, könyvnyomdája és fényképészeti czikkek raktára. Aradon.

Irodai teendőkben jártas, kitünő fogalmazó és telekkönyvista, nyelvismeretekkel biró

okleveles jegyző

helybeli vagy vidéki irodában 1118

keres alkalmazást.

Czim a kiadóhivatalban.

Eckert-féle Edelrente

természetes likör

hegyi gyógyfüvekből lepárolva, kitünő izü gyomorerősitő. Vadászatokon és utazásnál vizzel keverve üditő hatással, 306

kitünő házi szer.

Császár. és kir. szabadalmazott likör-gyár,

Eckert Albert,

Grácz.

Egy jó erkölcsü

fiú tanulónak

azonnali belépésre

felvétetik.

Schönbrunn Albert vegyeskereskedésében, Kétegyházán.

Ugyanott f. é. október hó 1-ére egy ügyes

fiatal segéd

alkalmazást nyerhet. 1098

Bámulatos ujdonság!

325 drb 1 frt 95 kr.-ért.

Egy pompás aranyozott óra elegáns lánczczal, három évi jótállás mellett, egy „Laterna Magica" 25 érdekes képpel, 1 igen finom nyakkendőtü simili brilliantkövel, 1 keleti gyöngyökből való nyakék, a legmodernebb női ékszer patent zárral, 1 finom bőr pénztárcza, egy nagyon elegáns szivarszipka, 1 doublé-arany kézelő- és inggomb-garnitura, 1 finom zsebkés, 1 finom toilette-tükör tokban, 20 darab a levelezéshez szükséges tárgy és még 200 darab különböző apróság, mely minden háztartásnál elkerülhetetlen. Az érdekes 325 darab tárgy, melyek k zül maga az óra megéri a pénzt, megkapható 1 frt 95 kr. utánvéttel az elárusitónál

S. Kohane

KRAKKAU (Galiczia.)

POSTFACH 72. 1132

Ha a küldött áruk nem feleinének meg, a pénzt visszaadják.

Egy csinosan bútorozott, külön bejárattal biró, földszinti, utczai szoba 1142

Zoltán-utcza 2. sz. alatt azonnal kiadó.

Városi és megyei telefon 206.

Ifj. Haggenmacher Henrik

Arad, Karolina-utcza 7.

budafok-kőbányai sörfőzde aradi sörfőraktára ajánlja

Dr. Telbisz János kir. keresk. törv. hit. vegyész ur által elösmert legkellemesebb üditő és tápláló

Góliát maláta-sörét

saját töltésü palaczkjaiban.

Különösen mell- és gyomorbajosok figyelmébe!

Dr. Telbisz János kir. ker. törv. hit. vegyész ur nyilatkozata:

„A Hagge macher-féle Góliát maláta-sört vegyvizsgálatom alapján főleg magas extract és maláta czukor (maltase) tartalma következtében a legkitünőbb maláta-sörök közé sorozom." 1080

Saját gyártmányu

borsajtó,

szőllőzuzó és borszivatytyukat

ajánlanak jutányos árak mellett 1140

Solymos testvérek

gépgyár vas- és öreztöntöde.

Arad, Kölcsey-utcza 6—7.

Veszek Zálogczédulákat!!

Ékszertárgyak

Arany-, Ezüstnemüek, Gyémánt és Briliántok a legjutányosabb árban

kaphatók: 375

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerésznél

ARAD, Templom-utcza, Minorita-palota.

Ugyanott

tört arany, ezüst, drágakövek, bárminemü ékszertárgyak, a legmagasabb árban megvételnek vagy uj tárgyakra átcseréltetnek.

Veszek Zálogczédulákat!!

TROPON-SÜTEMÉNYEK a legizletesebbek és a legtápláló bbak.

TROPON-CAKES (Biscuits) igen jóizü teasütemény, nagy fehérnye tartalmánál fogva nagyon tápláló.

TROPON-KÉTSZERSÜLT táplálóbb a közönséges kétszersültnél. Tej, kávé, bor mellé a legjobb sütemény egészségesek és betegek számára.

TROPON-KARLSBADI-KÉTSZERSÜLT zsirtalan és azért igen könnyen emészthető sütemény gyöngegyomruak számára.

TROPON-DIABETIKUS-KÉTSZERSÜLT elenyésző csekély liszt-tartalma és nagy fehérnyetartalma miatt a czukorbajosok legjobb tápláléka. 327—1

Minden gyógyszertárban kaphatók.

Utbaigazitást ad: Dr. RÖDER ÉS TÁRSA Dr. LÁSZLÓ FRIGYES, osztr. magy. Tropon és tápliszt-gyárai Klosterneuburg—Bécs.

Budapest, VI., Gyár-utcza 7.

Arad és vidéke legnagyobb k zárólagos

női felöltők

árúháza.

Utazó köpenyegek legujabb kivitelben,

selyem, batiszt, sephir

ingblousok

nagy választékban. 131

Alapittatott 1875. Jutányos árak! Telefon 238.

STERN M. A.

Aradi nyomdarészvénytársaság könyvnyomdája.